ЮНАК

СЕРПЕНЬ—ВЕРЕСЕНЬ 1973 AUGUST—SEPTEMBER

ЗВ'ЯЗКОВІ І ВПОРЯДНИКИ!

Появилося нове видання ГПБулави під назвою

ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО

ЦІНА — $6.00

Є це збірна праця 22-ох авторів — пластових провідників. 471 сторінок друку, багато ілюстрацій, ціна — $6.00. — Зокрема звертаємо вашу увагу на такі розділи: ● Гурткова система — правильне ведення частин УПЮ ● Зв'язкові вишколюють гурткових ● Плянування праці гуртка і куреня ● Пластові ігри — опис 160 різних ігор ● Мандрівництво — практичні поради ● Табірництво — практичні поради

"ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО" можна набути

- в Канаді: у Пластовій кооперативі "ПЛАЙ"
  PLY Ltd., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont., Canada.
- у США: у пластовій крамниці "МОЛОДЕ ЖИТТЯ"
  Molode Zyttia, 304 E., — 9 St., New York, N. Y., 10003, USA.
- Замовлення з інших країн треба спрямовувати до Адміністрації "Юнака":
  "Yunak" — Magazine, 2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada.
- Повищі ціни важні при закупі у крамниці. При позамісцевих замовленнях треба долучити по 75 центів за примірник на поштову пересилку.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця у США має на складі:

✦ пластові **однострої** ✦ пластові **відзнаки** до однострою і таборовий виряд ✦ пластову літературу ✦ і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ПЛАСТОВЕ НОВАЦТВО І ЮНАЦТВО ДБАЮТЬ ПРО ОЩАДНІСТЬ!

Бути ощадним — це похвальна прикмета. Недаром у Пластовому Законі є точка про ощадність. Засвоюймо її замолоду, а вона пригодиться нам на ціле життя.

Пластова Кредитова Спілка заохочує новацтво і юнацтво складати на власну книжечку ощадностей зароблені або одержані від когось гроші.

Щоб було цікавіше молодим членам нашої кредитівки ощаджувати, її управа проголошує щомісячне тягнення льотерії. З-поміж усіх членів кредитівки віком до 18 років, імена яких будуть виписані на окремих картках, кожного місяця чиєсь прізвище витягатиметься із шапки. "Щасливій" особі кредитівка вишле грамоту, а на її конто впише суму 5.00 дол.

Досі виграли по 5.00 дол. у березні новачка Мирося Єйна, у квітні новак Юрій Хабурський, у травні юнак Олег Антонишин.

Новачки і Новаки, Юначки і Юнаки! Вписуйтеся в члени Пластової Кредитівки, щоб вчитися ощаджувати, а з тим ставати кращими!

Пластова Кредитова Спілка міститься у **Пл. Домі при вулиці 2199 Блур-захід, Торонто 21, Онт.**

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА
в Торонті

на корисних умовинах

- **дає ПОЗИКИ**
  та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
  вівторок і четвер 7-9 вечора,
  субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластуни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ у Пластовій Кредитівці!

Річна передплата: США і Канада — $7.50, (за два роки — 1973/74 — $14.00); Австралія — 4.50 австр. дол.; Австрія — 100 шілінгів; Аргентіна — 10.00 пезів (нових); Бельгія — 150.00 бел. франків; Вел. Брітанія 1.25 фунта; Італія — 2.000 лірів; Німеччина 12.50 нім. марок; Франція — 15 франц. франків.

Ціна одного числа: у США і Канаді — 75 центів.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2445 A Bloor St. West, Toronto 21, Ont. Canada

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ontario, — M6S 1P7 — Canada.
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.
Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЮНАК

СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ
Ч. 8-9 (120-121) РІК XI

Редаґує колегія.
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колеґії:
ст. пл. Уляна Близнак,
пл. сен. Тоня Горохович,
ст. пл. Богдан Колос,
пл. вірл. Ксеня Одежинська
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів

● **Усі редакційні матеріяли слід слати на адресу головного редактора.**

● **Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріяли згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.**

ЗМІСТ

2	Гутірка з юними друзями	Гребля
3	Сучасні визначні українці:	
	Ярослава Сурмач-Мілз	У. Близнак
	Софія Лада	К. Одежинська
5	Треба нам знати...	
	Слідами "Передових"	ОКА
7	Як я пам'ятаю "дивізійників?"	Л. Ю.
9	Риб'яче гніздо	В. Пархоменко
	З архіву Пластприятеля	В. С. Левицький
10	Молоде перо:	
	Тривога на пляжі	Ю. Рибіцька
	Зустріч початківців з піяністом Ратушним	Учасник зустрічі
	День соняшників	М. Коцюмбас
12	Слідами незабутніх предків	М. Стельмахів
15	Успіхи наших друзів	**
16	У мандри, у мандри...	Т. Л. Бриндзя
19	Пластункам на вушко	Лариса, Верх.
21	По морю: Буря	Скіпер
24	Спорт	Б. Колос
25	Привіти з таборів	
27	Хроніка	
28	Технічний словник	М. Горбач
29	Сторінка розваги	
30	Пресфонд	
31	Посмертні згадки	
32	Список дарункових передплат	

На обкладинці: "По фас, по фас..." Видача обіду на "ШколіБулавних" 1973 р.

світлив ст. пл. Ю. Кузьмович

● **Ілюстратори цього числа:** ст. пл. Олег Кандиба, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, пл. сен. Орест Слупчинський, п. Марія Шкурка ст. пл. Нана Баранська.

ГУТІРКА З ЮНИМИ ДРУЗЯМИ

ПЛАСТУН ЗРІВНОВАЖЕНИЙ

"О Боже, Батьку Наш, що кажеш нам жити у згоді, не допусти до нас сьогодні ніяких думок, слів чи вчинків, що утруднили б друзям нашим провести з нами сьогоднішній день".

(Молитва, Скавтінґ, 1961)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Не дивуймося, що скавти моляться, щоб Бог допомагав їм жити в рівновазі духа. Уміти володіти своїми емоціями — це велика вмілість; це й особливо цінна риса характеру; це також і мета виховання. Справжній пластун не діє підо впливом хвилевих емоцій образи, гніву, розпачу. Брак опанування доводить до багатьох лих.

Підліткам зокрема тяжко володіти собою. Їх фізичний та духовий розвиток пов'язаний з величезними змінами в мозку та в нервовій системі. Тому вони дуже вразливі; їх внутрішнє життя особливо багате емоціями, вони цілий світ сприймають серцем. Емоції, мислення і воля — основи духового світу людини. Коли занедбані емоції, нема виховання, бракує моральности.

Убогість і багатство емоції

Лихо в нашому житті походить з того, що багато людей не дбають про культуру своїх емоцій. Юнаки незацікавлені слухати розповіді про героїв, байдужі до зла, які нищать пластове майно, не шанують чужої власности, не дбають про естетику довкілля, своєю поведінкою утруднюють життя своїм батькам, учителям та іншим людям, — це ті юнаки, які тупі почуттями. Вони ніколи справді не переживали ні радостей, ні горя, ні невдач. Цілий їхній моральний розвиток припізнений, бо вони не переживали шляхетної творчої радости, яка спонукувала їх працювати, зрікатися особистого для загального добра чи добра ближнього.

Щоб володіти своїми почуттями, треба мати сильну волю, яка покликає до голосу розум тоді, коли ми в полоні почуттів. Вона народжується і дрібними каплями збагачує нас тоді, коли ми, поборовши лінивство, злість, бажання дошкулити комусь тощо, виконуємо те, що треба, а не те, що хочеться. Чи пам'ятаєте, Подруги і Друзі, ті моменти в житті, коли нам було радісно й легко поборювати великі труднощі, жертвувати час і силу для певного завдання. Ми відчували свою сильну волю на таборах, на прогулянках, у домівках тоді, коли довгими годинами працювали при підготові до пластових імпрез, зустрічей, коли легко нам було вибачати друзям їхні малі провини. Марними нам видавалися щоденні конфлікти, бо ми бачили "красу троянди й не звертали уваги на її колючки".

Як плекати шляхетні емоції?

Уникаймо поганого товариства. Зате шукаймо нагод перебувати з добром, красою, правдою. Вони у природі, в людях, які служать як зразки до наслідування, у мистецтві, що є твором вибранців Божих, у молитві, у добрих книжках, у роздумах про Бога, світ, мету нашого життя, у самозаглибленні. Утікаємо від тих, що жорстокі, підлабузники, брутальні, вульгарні, еґоїсти. Поки не утвердите в собі гуманности, чутливости на добро, відрази до себелюбства, поки не навчитеся міряти життя справжніми вартостями, тобто поки не станете психічно, інтелектуально і світоглядово зрілими, — уникайте негативних емоцій.

Багато читайте добрих книжок, переживайте вартісні драматичні вистави, фільми, слухайте добру музику, багато співайте, вивчайте поезії, улаштовуйте конкурси "живого слова", дискутуйте, змагайтесь за добро, красу і правду в нашому щоденному житті. Це дасть Вам багато радісних і глибоких переживань. Добро творити — це плекати ту велику силу, яка є запорукою успішности в житті та правдивого щастя.

Будемо продовжувати розмову на цю важливу тему. Що Ви хотіли б про це сказати? Озвіться!

Подруга Гребля

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

УКРАЇНА В МАЛЮНКАХ ЯРОСЛАВИ СУРМАЧ-МІЛЗ

Коли я дивлюся на малюнки Ярослави Сурмач-Мілз, оживає в моїй уяві така Україна, про яку читається в оповіданнях та яку оспівується в піснях. Це така Україна, яку нагадують слова: "Садок вишневий коло хати, хрущі над вишнями гудуть..." Кожний малюнок має свій чар і віддзеркалює іншу сцену, як ось "Купальська ніч", "Дівчата прядуть", "Аркан". Пані Ярослава сама признається, що в ці малюнки вона вклала спогади своїх батьків та ідеальний світ, в якому вона бажала б жити.

Ярослава Сурмач-Мілз

Перший свій малюнок на склі пані Ярослава намалювала для хресної мами свого сина, коли хотіла її обдарувати чимсь надзвичайним. Від того часу вона виробляла свій стиль у цій стародавній ділянці мистецтва. Малювання на склі було поширене в Україні і там зберегліся взірці з початку дев'ятнадцятого століття. Цією технікою малюється зворотний бік скла. Спершу рисується чорною лінією, а тоді виповнюється площину

РОЗМОВА З СОФІЄЮ ЛАДОЮ

Нарешті додому! — думаю, виходячи з популярної крамниці "Вономейкера" в центрі міста Філядельфії. Сьогодні був довгий день і навіть приємно подумати про сидіння в підземці.

Вийшовши з крамниці, бачу у великих літерах напис: СОФІЯ ЛАДА — ВИСТАВКА ОБРАЗІВ. — Українське прізвище притягає мою увагу і вступаю оглянути твори.

В очі кидаються мені таємничі кольори в детально розмальованих образах, де часто домінує сонце. Вплив постатей із нашої мітології виступає разом із виявом фантазії в світі природи. Образи не є репродукцією реального світу, а представленням глибокої думки. Заголовки образів не точні, тож легко пристосувати дію творчости до свого особистого життя.

МАЛЯРСТВО

Виставка зацікавила мене до тої міри, що наступного дня вступаю до пані Лади. У розмові довідуюся із здивуванням, що пані Софія не робила спеціяльних студій мітології, а її ідеї випливають з читання різних оповідань та поезії. Твір — це вияв малярки. На її думку, чим більше глядач може ввійти особисто у твір — тим ліпший образ.

У пані Лади немає конфлікту між хатніми обов'язками і її творчою працею. Вона саме є доказом, що жінка потребує зайнять, які відорвали б її від хатньої роботи. В її випадку зокрема добре

Софія Лада і син Мир в робітні мисткині

"Аркан" — карточка Я. Сурмач.

кольорами. Пані Ярослава оповідає, що цей процес подібний до малювання писанки — вислід лишається несподіванкою аж до самого кінця. Тому вона часто відвідувала слов'янські країни, щоб краще збагнути народні мотиви. Деталі строїв і краєвидів у малюнках пані Слави є дуже докладні. Вона любить точність детайлів і признається, що може годинами малювати одне дерево.

Після закінчення в Нью-Йорку відомої школи "Купер-Юніон" пані Слава малювала ікони та абстрактні образи з великим успіхом. Одного разу всі її абстрактні образи викупили відомий український актор з Голивуду Іван Годяк та його жінка, також відома акторка, Анна Бакстер.

Малюнки на склі Ярослави Сурмач-Мілз також мають велику популярність. Коли пані Ярослава випозичила кілька таких малюнків знайомим і вони виставили їх у вікні аптеки на відомій вулиці Нью-Йорку Медізон Евеню, то за один день принесли її стільки чеків, скільки було малюнків. Американська публіка, як також відомі колекціонери люблять веселі малюнки пані Ярослави. Її "Колядники" були вибрані на різдвяну карточку Об'єднаних Націй, і в багатьох крамницях Нью-Йорку можна купити карточки її роботи.

Пані Ярослава викладає мистецтво в Менгетенвілл Коледж і працювала мистецьким керівником відомого американського дитячого журналу "Гампті Дампті". Вона зілюструвала досі дванадцять книжок для дітей, з яких одну вона також написала.

Мисткиня живе у Вест Ноєк у домі, який сама побудувала зі своїм чоловіком. Часто однак виїжджає на Майорку, до своєї літньої хати і студіо, що нагадує селянську хатку на Україні. Вона каже, що під час своїх подорожей шукала найкращого місця для своєї праці і знайшла його саме на Майорці, яку уважає найкращою із досі бачених місцевостей.

ст. пл. Уляна Близнак

те, що своєю працею може прикрасити власну хату та дати зайняття для малого синка.

Під кінець розмови питаю пані Ладу, чи може має вона якусь пораду для молодих, які зацікавлені в мистецтві.

— Це — питання, — каже вона — але мушу признатись, що маю декілька власних думок на цю тему. Насамперед треба виробити в собі витривалість до науки, а потім до себе самого. Сьогодні, коли стиль і техніка малярства такі удосконалені, мистець мусить добре вивчити свою спеціяльність і знати, що він хоче осягнути своєю творчістю. Ще одне потрібно молодому мистцеві, а саме деякої дози щастя. Треба бути в правильному місці в правильний час, саме тоді, коли його мистецтва потребують. Цього щастя бажаю всім нашим мололим!

пл. вірл. Ксеня Одежинська

Софія Лада: "Несподіваний напад" Акрилик 73 р.

30-річчя Української Дивізії.

Цього року минає 30 літ від часу створення Першої Дивізії Української Національної Армії Західніх Українських Земель.

І-ша Дивізія зібрала у своїх рядах найкращий елемент молоді, який бажав боротися з большевицькою навалою на українські землі та захищати своїх близьких.

Поруч Української Повстанської Армії, 1-ша Дивізія була у другій світовій війні зав'язком українських збройних сил.

Багато членів цієї Дивізії загинуло в боях з большевиками, зокрема у славному бою під Бродами літом 1944 р. Частина Дивізії попала із закінченням війни в полон та перебувала в таборах в Італії та Англії.

Серед членів 1-шої дивізії УНА було чимало батьків пластової молоді та пластунів, зокрема пластового куреня "Передових". Бувші члени 1-шої Дивізії стоять від 1945 р. у близькому зв'язку з пластовою організацією, часто їй допомагають.

Пластова молодь святкує враз із цілим громадянством 30-річчя з часу постання цієї дивізії.

СЛІДАМИ „ПЕРЕДОВИХ"

Коли ми засіли вперше біля вогню, на гірській прегарній поляні, де вже третій рік таборує славна "Школа Булавних", — моя розповідь заторкнула минуле.

Може цей дивний випадок, що серед учасниць цьогорічного вишколу було аж десять дочок членів Української Дивізії УНА, а може те, що саме минуло рівно тридцять років від часу коли сотки української молоді вступили в її ряди, з надією, що зможуть боронити свою землю та своїх рідних від большевицької навали, — спонукало мене пригадати липень 1943 р.

І так під зоряним небом "американських Карпат" розповідала я їм-майбутнім провідницям юначок — про їхніх батьків і про тих інших, що залишилися вірні пластовим вимогам у роках тайного Пласту про гурт молодих друзів, що носили ім'я куреня "Передових" і як "передові" першими вступили в ряди Української Дивізії.

У відблиску вогню нашої першої ватри зарисовались давно забуті картини й обличчя: постать нашої провідниці пл. сен. Ц. Паліїв, що прощала глибокими як завжди словами "Передових", той останній вечір з друзями та два символи, які ми їм передавали: Богоматері і пластової відзнаки, рівна колона маршуючих вулицями Львова пластунів і довгі ряди вагонів із востаннє витягненими до потиску руками.

Молодь не любить споминів і повороту в минуле — тож треба було у розповідь вплітати порівняння, треба було шукати чогось, що б узяло за серця наших "булавниць".

Але вони либонь зрозуміли, а може лишень відчули, що це минуле їм особливо близьке, і тому назвали свій табір "Слідами Передових".

Львів. Перемарш добровольців. Маршують пластуни з куреня "Передових"

"ШКОЛА БУЛАВНИХ" 1973 р.

Зустріч з "Лісовою Школою" біля "Ксені" в Гантері. Учасники обмінюються враженнями.

Гарячий чай у дощевий день добре смакує...

Софійка будує стіл.

У повних зайнять чергових днях якось знайшовся час переслати привіти батькам-"дивізійникам" із підписами всіх учасниць "Школи Булавих", пішли привітання до тих "передових"-пластунів, що не погубилися на довгому і важкому життьовому шляху. А в суботній вечір табір гостив у себе одного з них та слухав його розповіді.

"Школа Булавних" — це нелегкий вишкіл, як і нелегка праця та відповідальність тих, що ставлять собі завданням вести правильною пластовою дорогою молодших подруг.

Два тижні невигод, життя далеко від цивілізації, два тижні незвичних зайнять, інтенсивної напруги ума, щоб засвоїти якнайбільше знання — все це неодин раз, здається, насувало учасницям цьогорічного вишколу порівняння і думки про назву табору. Але, як колись у цих "Передових", так і тепер сяяла оптимістична усмішка, дзвеніла пісня, панувала молодеча романтика, а понад усе зрозуміння Трьох Головних Обов'язків Пластуна.

"Ви пов'язали традицію наших ідей і мотивів, що з ними ми пішли в ряди Української Дивізії у 1943 р., з ідеями-мотивами, які ведуть Вас до повного трудів і невигод вишколу..." — писав до "Школи Булавних" один із зворушених привітом батьків.

Вишкіл покінчився, а учасниці розбрилися по всіх закутинах Америки й Канади, по пластових таборах у далекому Вінніпезі, у Вісконзін, на "Вовчій Тропі", в таборах у Німеччині чи Англії.

Чи підуть вони й далі "Слідами Передових"?

ОКА

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO

Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східньої Европи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріяльно завірює всі потрібні документи.

● Треба бути ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником свого журнала!

ЯК Я ПАМ'ЯТАЮ „ДИВІЗІЙНИКІВ"

Брат іде до Дивізії.

У 1943 р. Україна була під окупацією німців. Фронт німців проти большевиків був далеко на сході. Життя в Україні сяк-так наладналось, навчання в школах відбувалось майже правильно. Одного дня приїхав до нашого малого містечка мій брат, що студіював у Львові, і повідомив нас, що зголосився, як доброволець, до Української Дивізії "Галичина". На сльози мами, почав запевняти, яке це важливе, які можливості це дасть Україні, і що у Львові не лишився ні один студент чи професор, який не йде до Дивізії... Я заздрила вже йому, бо раптом почала мріяти, щоб стати в тій Дивізії медсестрою, яка перев'язує рани перекрасним молодим воякам, подає гарячкуючим холодну воду... Але ж це тільки мрії — мені всього 13 років...

У Львові.

Із довколишніх сіл та міст з'їжджаються люди поїздами, вантажними автами та возами — до Львова. Їдуть виряджати своїх синів, внуків, братів — у бій за краще найбутнє України. Вулиці й дороги заповнені людьми. Ідуть, ідуть, інші інші посідали й відпочивають... Мені з кузенами так весело, радісно. Якесь піднесення панує у Львові. І не помічаємо сліз матерів.

Приміщуємось у кімнаті, де жив брат — це біля катедри св. Юра. З балькону не можу досить надивитись на вулицю. Крізь листя високих каштанів видно сотні, тисячі людей, що чекають. Десь далеко чути маршову музику...Ось і вони, добровольці! Маршують. Вони ще в цивільних одягах — справді цвіт і краса України. Переважно студенти але і старших чимало. Деякі їдуть на конях. Прекрасні, молоді... А ось і брат — махаємо руками, кричимо щось. Він відповідає.

Від'їзд.

Усі збираються на великій площі біля Оперного театру, заливають бічні вулички. Промови, оркестра. А тоді всі відходять на залізничий двірець. Не пригадую сліз, а тільки тисячі радісної молоді — тих у вагонах, які їдуть радо воювати за Україну, і тих молодих дівчат — чудових елеґантних панянок, що їх прощають. Чомусь найбільше з букетами пахучих гвоздиків. А ось там уже хлопці грають на гітарах, співають веселих бадьорних пісень... А там уже крейдою розмальовують, розписують вагони: то львівський лев, то тризуб, прапор, а далі — карикатури з військового життя... Мені збирається на плач — бо ні з ними їхати, ні якого хлопця виряджати. Брат не цікавиться мною. Там їхня група дівчат і хлопців — я замала. Чому мама плаче? Від'їхали.

Львів. Відправа добровольців перед Оперним театром.

Дембіца.

Їдемо з мамою до Дембіци — вишкільного табору в Польщі для дивізійників. Фронт уже недалеко. Поїзди страшенно переповнені. Але вкінці вдається нам з мамою попасти в котрийсь з черги поїзд, завдяки товпі, яка так натиснула ззаду, що ми не мали виходу. Стою на одній нозі, другу ніде поставити. Але так стояти зовсім не важко, бо людські тіла так збиті, що можна й у повітрі стояти.

Доїжджаємо до Дембіци. Ось входимо в прекрасно влаштований табір у сосновому лісі. Асфальтові дороги, доріжки, клюмби. Тут і там маршують співаючи наші хлопці, вже в сіро-зелених мундирах. Це ж неділя. Наїхало багато

родичів і знайомих у відвідини. Заходимо до братового барака. Ось лежить на ліжку його гітара. "Дзіна? Кудись вийшов, напевно скоро вернеться," — інформують про брата вояки і чемно запрошують сідати. А самі поспішно причісуються ще в останнє перед дзеркальцями, ще трохи вичищують черевики й обтягають блюзи. Мама витягає пиріг з вишнями. Він подушений, але брат напевно ним втішиться. Наша зустріч з братом коротка, бо й дівчат наїхало знайомих... Не задержуємо його, хай веселиться.

Їдемо на захід.

Незабаром довелось втікати від большевиків на захід. Ще раз побачили брата, приїхав попрощатись перед від'їздом на фронт, під Броди. А ми опинились на Словаччині.

Лютий 1945. Фрагмент з перемаршу 1УД на Югославію.

Беллярія, 45. Перша цекрва.

Одного морозного зимового вечора вертаємось з мамою з-поза міста, з праці і чуємо на подвір'ї нашої господині рух — вояки, коні. Прислуховуємось — говорять українською мовою. Підходимо, вітаємось — це дивізійники, яких німці при відступі перекидають на захід. Зустрічаємо Нестора, нашого сусіду. Жаліється, що повідморожував ноги. Беремо його до хати. Гріємо воду на ноги, дістаємо від господині всякі масті і даємо теплу постіль.

Кілька днів таборували хлопці з Дивізії в цьому словацькому містечку. Довкруги них, як метелики, пурхали гарні словачки. Причарували їх хлопці своїм дотепом, жартами, співом. А одного дня — всі несподівано від'їхали.

Карикатура О. Слупчинського: "Дивізійники" пишуть листа до пані Рузвельт.

Табори Ді-Пі, Ріміні.

Скінчилась війна, і ми опинились в Німеччині в переселенчих таборах Ді-Пі. Відкрито школи, зорганізувався Пласт. Одного дня подруга зв'язкова розказала нам на курінних сходинах, що в Італії, в місцевости Ріміні, є табір полонених українських вояків з "Дивізії Галичина". Сидять у таборі, за дротами, і невідомо, що з ними буде. Їх біля 10 тисяч. Чи не добре було б при нагоді Різдвяних Свят вислати їм щонебудь, щоб розрадити й подати знак, що про них пам'ятають? І рішено, що кожна юначка злагодить пачку українських журналів (у таборах Ді-Пі тоді виходило багато цікавих журналів і газет)та напише листа до одного з вояків. Так ми й зробили, а по деякому часі почали до нас надходити листи від дивізійників з Ріміні. Вони писали нам про своє життя, присилали свій гумористичний журнал "Оса" тощо. Ми переписувались довго, ще й тоді, коли їх звільнено з табору Ріміні і вони всі переїхали до Англії. До Америки їм дозволили переїжджати аж по багатьох роках старань.

Л.

Риб'яче гніздо

У густих вітах дерев, у кущах в'ють гнізда птахи. На дні річки серед підводної зелені метушаться біля своїх кубелець рибки.

Риб'ячі гнізда! Це звучить так дивно! А от є риб'ячі гнізда. Будують їх, наприклад, маленькі колючки, що населяють ріки басейну Чорного й Озівського морів.

Ці зеленаво-бурі малопримітні рибки в травні стають справжніми красенями. У самця насподі і на щоках з'являється гарний малиновий полиск, спина забарвлюється у синюватий колір, оченята світяться фосфоричними вогниками. Самиця переливається чистим сріблом.

Вибравши затишну місцину на дні, самець, починає вити гніздо. В цей час не знайдеш більш задиркуватої рибки — маленька колючка сміливо кидається на велику плітку чи ляща, що насмілюється наблизитись до нього.

Коли у круглому гніздечку зроблено два отвори, самець заганяє в нього самичку. Та відкладає з сотню ікринок і зразу ж залишає гніздо. Тепер всі турботи про потомство лягають на самця. Поливши ікру молоками, він ні на мить не покидає гнізда. Самець не тільки жене геть усіх риб, що наближаються до нього, а й, швидко рухаючи передніми плавниками, освіжає в гнізді воду.

За температури 16 ступенів (а це звичайно в середині травня) днів через десять з ікри виходять мальки. Вони з тиждень живуть під захистом батька, а потім тікають з рідного гнізда, бо тепер батько може ними поживитися.

Порівняно з більшістю наших риб, які відкладають сотні тисяч ікринок, колючки малоплодовиті. Короткий і їхній вік — близько трьох років. Та інстинкт охорони потомства дозволяє їм розмножуватися у значній кількості.

Колючки добре виживають в акваріумах. Придбавши пари три голкових південних або малих колючок, любителі акваріумних риб можуть спостерігати, як вони будують гнізда.

(З книжки "Серед рідної природи" Володимира Пархоменка.)

З АРХІВУ

ПЛАСТ ПРИЯТЕЛЯ

Пластуни і пластунки,
Надіє народу!
Треба в Пласті нам плекать
Братерство і згоду,
Розум, бистроту думок,
Лицарські пориви,
Серце добре, золоте,
Для всіх милостиве,
Погляд смілий у життя,
Для Бога покору,
А при всьому — це важливе —
Почуття гумору!

"СКОБ" НА ВЕСЕЛО

"Лев — могутній цар звірів —
Страшну силу має!"
Так у Зо-о провідник
Новаків навчає.

1. СИЛЬНО

"Коли лев такий міцний —
Новак запитався —
То чого він перед нами
У клітку сховався?"

\- - - - -

Сила в світі — добра річ,
Всюди верховодить,
Але розум в голові
Також не зашкодить!

Попри сад раз восени
Пластуни манджали
І, забувши на закон,
Яблука щибали.

2. КРАСНО

Аж тут голос загримів
Господаря з хати:
"А то красно, пластуни,
Нема що казати!"

\- - - - -

"Красно" Пласту заповіт —
Все було б в порядку,
Якби не той сором-стид
Для тебе, мій братку!

На леваді пасся цап,
Мав крутії роги —
"Обережно! — хтось у крик —
Завертай з дороги!"

3. ОБЕРЕЖНО

"Ні! За хвіст його держи!"
Закричав хтось дужче.
Третій крикнув: "В'яжи шнуром
Це звіря презлюще!"

Ті метнулися в'язать,
Ті за хвіст тримати,
І вже далі не було
Кому мандрувати!

\- - - - -

Так стаємо у житті
Часто в-півдороги,
Як зненацька зазирнем
Десь — цапові роги.

Ніч запала, всюди тьма,
Грізно б'ють десь громи,
Блискавиця освітля
Небесні хороми.

4. БИСТРО

Блисне й згасне — ясно мить,
Потім знов ні кроку,
А пластун плаєм іде,
Чорна пропасть збоку.

"Блискавице" — рік пластун —
Бистроти символе,
Все ти бистро блискаєш,
Раз блисни поволі!"

\- - - - -

Не все добре, що є скоре,
І не все повільність зла,
Щоб скорістю керувати,
Бистрий ум є в пластуна!

"ДОБРІ ДІЛА"

Тато з праці повернувся,
У дітей питає:
"Які нині кожне з вас
добрі діла має?

"Я помила тарілки!"
"А я повтирала!"
"А я, — скромно каже Галя —
Черепки зібрала!"

В. С. Левицький

Молоде перо

Небо починало рожевіти, коли я вийшла з мотелю, але надворі вже було дуже тепло. Я перейшла вулицю в бік пляжу, дивлячись на море. Воно було неспокійне: величезні хвилі з рокотом налітали на берег, розбиваючись і заливаючи білою піною побережжя й помалу відкочуючись назад. Я сіла на пісок і почала малювати бурхливий океан та далекі темні скелі, які стрімко, мов вартові, стояли над морською піною, що кипіла внизу.

Був чудовий ранок. Небо вже ставало блакитним — не було ні хмаринки. Скоро з-за обрію почало підніматись величезне золоте сонце. Все небо й море засвічувались чудовими вогненними оранжево-червоними кольорами. Гребені хвиль відблискували рожево-золотим світлом. Я почала малювати, намагаючись швидше схопити всі ці чудові барви.

ТРИВОГА НА ПЛЯЖІ

Через якийсь час група хлопців вибігла на берег, штовхаючись та пустуючи. Побачивши мене, вони підійшли ближче подивитися, що я роблю. Я була збентежена, що хтось може побачити мою наляпану почату картину.

— Доброго ранку, незнайома! Така рання пташка?! — сказав високий чорнявий юнак.

— Мене саме захоплює своєю красою схід сонця, — відповіла я й подумала: "Який гарний хлопець!"

— Ходіть з нами купатись! — сказав інший.

— Ні, дякую, не зараз, хочу ще помалювати до сніданку.

— Ну, побачимось пізніше, — з усмішкою сказав перший.

Після цього вони побігли й кинулись в обійми хвиль. На пляжі вже зібралося більше людей. Якась дівчина бігала по березі з великим білим кудлатим псом, а її родина розташувалась на піску під парасолею.

Я почала знову малювати, пробуючи воскресити недавні кольори в пам'яті, бо сонце вже зовсім зійшло, і небо тепер стало ясноблакитним. Я була занурена в свою роботу, як раптом заревла сирена. Піднісши голову, я побачила, що люди стояли і, дивлячись на океан, щось кричали. А ті, що стояли у воді, спішили вибігти на берег. Спершу я не розібрала, чого така паніка, але потім зрозуміла:

поблизу від пляжу з'явились дві акули. Сирена продовжувала голосно ревти, і люди, почувши тривогу, бігли з вулиці на пляж. Два рятівники вже бігли зі свистками, наказуючи всім виходити з води.

В цей момент хтось гукнув:

— Акули! Акули!!

На морі я побачила хвости чи верхні плавники акул. Я колись бачила акул з пароплава. У цю мить якась жінка закричала:

— Дивіться, дивіться, хтось пливе до берега!

Справді, ярдів за сто хтось поспішав до берега, то з'являючись між хвилями, то зникаючи, а слідом за ним показували свої спини акули. Очі й увага двох сот людей прикипіли до людини, що, вибиваючись з сил, намагалась дістатись до берега.

Рятівники скоро штовхнули свій човен на воду і за хвилинку наблизились до плавця, втягли його в човен і незабаром були вже на березі. Коли хлопця забрали з човна, він зразу ліг на пісок, важко дихаючи. Тільки тепер я побачила, що це той сам чорнявий хлопець, який недавно розмовляв зі мною, запрошуючи купатися. Його відразу оточили його товариші та інші люди. А в мене виникло питання: "Чому ж він так далеко відплив від берега, коли тут щоразу можна чекати небезпеки?"

Тим часом по радіо через прибережні голосники повідомляли, що вздовж берега кружляють акули і щоб люди не заходили у воду, поки не мине небезпека. Після цього випадку мені вже не хотілося малювати, і я, зібравши свої речі та приладдя, пішла назад до мотелю. Тоді ж я вирішила ніколи не плавати далеко від берега.

Юлія Рибіцька,

Мельборн

Зустріч початківців з піяністом В. Ратушним

Довідавшись, що наша талановита співачка Ганна Колесник, недавня солістка Київської опери, дає концерт у Мельборні і приїде зі своїм небожем, молодим але дуже здібним піяністом Володимиром Ратушним, — Мельборнський літературно-мистецький клюб заплянував зустріч цього 15-річного піяніста з молодечою групою початківців.

Батьків нашої молодечої групи теж цікавило, щоб їхні діти самі зустрілися з цим свіжоприбулим з України юнаком, щоб почули, якою мовою він розмовляє, щоб довідатися про молодече та шкільне життя в Україні, про те, як живе молодь, як проводить дозвілля.

І от у вівторок, 8 травня ц. р., відбулася ця цікава зустріч наших молодих авторів з Володимиром Ратушним. Між іншим, були побоювання, що вони не знайдуть спільної мови, що їхня зустріч пройде невдало. Але побоювання виявились даремними. Після формального знайомства, що зробили господарі дому, де була зустріч, всі вони зібрались в окремій кімнаті. Скоро Володимир був у центрі уваги присутніх, і десять пар молодечих очей стежили за його розповіддю. Маючи добре виховання, обізнаність з різними ділянками життя, володіючи доброю українською мовою, він розповідав та відповідав на безліч питань. Яких тільки запитань там не було: про театри в Києві, розваги, пісні, нові приказки, дотепи, танці, школу, навіть про те, чи носять хлопці довге волосся. Трохи здивувало всіх, що в Києві по вулиці часто їздить авто, і двоє людей полюють за тими, що мають довгі "пацьорки". І як тільки здибають, то беруть до авта і обстригають до цурки. В школах також заборонено носити довге волосся.

На світлині початківці члени молодечої групи Мельборнського Літературного-Мистецького Клюбу під час зустрічі з молодим піяністом Володимиром Ратушним. Зліва сидять: Т. Шевченко, Д. Федевич, В. Ратушний, М. Глуховера та голова Клюбу Дмитро Нитченко. Стоять: О. Шевченко, Ю. Ткач, А. Підгордецька, Б. Грушецький, Л. Шевченко, К. Ткач, Т. Бринза та І. Грушецька.

Пізніше наш гість, на прохання молоді, виконав на піяніно дві пісні: композиторів Скрябіна та Майбороди. Також зробили спільне фото на пам'ятку про цю милу зустріч. Потім перейшли до просторішої кімнати, де гість показував, які танці танцюють в Україні, зокрема молодь. Під час розмов та запитів, хтось запитав гостя: "А ти вже знаєш англійську мову?" — і дістав швидку відповідь: "Так, як ти російську".

Наприкінці Леся Шевченко піднесла від усіх В. Ратушному на пам'ятку про зустріч подарунок — книгу "Україна. Енцеклопедія для молоді" з підписами всіх присутніх.

У зустрічі з молодечої групи клюбу брали участь Леся та Олег Шевченки, Дарочка Федевич, Ірена та Богдан Грушецькі, Арета Підгорецька та Катя і Юрко Ткачі.

Уже було пізнувато, коли учасники зустрічі почали прощатися й їхали до своїх хат. Забираючи своїх дітей, батьки висловлювали задоволення за це приємне побачення з В. Ратушним. А Володимир був, дійсно, представником кращої молоді України, що мав музичний талант, обізнаність із життям, і був цікавим співрозмовником. Ця зустріч, як підкреслювали й батьки, була своєрідним "застр'иком" для нашої молоді в асиміляційних обставинах. Вона мала позитивний вплив і лишиться надовго в пам'яті учасників цього вечора.

Учасник зустрічі

СЛІДАМИ

Цікава і влучна була назва цього табору! А мені, як гості з Австралії, було особливо цікаво мандрувати з аргентінськими пластунами слідами наших відважних попередників — українців, які вперше в цих лісах і гущавинах 75 років тому зуміли створити свій куток України.

Місіонес — це найдалі на північ висунена провінція Аргентіни з півтропічним кліматом. Вона гордиться своєю врожайністю, червоною землею, зеленими кольорами та спекою.

І саме туди помчав юнацький мандрівний табір з тридцять трьома таборовиками під проводом комендантки ст. пл. Марусі Литвин і її членів — булави із старшого пластунства. Ціль нашої поїздки — заспокоїти пластову мандрівну душу й рівночасно привезти трішки українського духу в цей забутий українцями з Буенос-Айрес закуток нашої еміграції.

Цікаво було їхати поїздом з пластунами один день і дві ночі. Не вгасала ні усмішка, ні пісня, так що різні болівіянці та параґвайці з подивом заглядали до нас, вслухуючись в бадьорі українські пісні.

День Соняшників

Спішу. Скоро скидаю шкільний однострій і передягаюся у пластовий. Почуваюся як старий військовик. Нині важливий день для нас — день "Соняшників". І знову спішу... Здається, що автобус іде дуже поволі, а підземка ще повільніше.

У домівці рух. — Пластунки дістають свої коробки і виходять. Мені доводиться чекати на мою товаришку Христю. Всі добрі на збірку вулиці вже зайняті. Місця під великими крамницями — це найкращі "пункти".

Нам припала вулиця Спадайна. Не гаразд тут. Люди тільки переходять і на нас не звертають уваги. Ідемо в долину вулиці. Тут нам щастить. Старенька пані спинилася, щоб щось купити в крамниці, і в моїй коробочці появляється 50 центів. Прохожий поліцист дав аж 1 дол. Все більше і більше підходить до нас людей.

Уже пізній вечір і знову спішимо до домівки, щоб віддати коробки. У мене в ній 23.30 дол. Я втомлена, бо за кожний гріш треба було всміхнутися-подякувати. Але я вдоволена з добре виконаного діла.

Марта Коцюмбас
XVI Курінь УПЮ-ок, Торонто

Український цвинтар в "Ляс Тунас" 15 км. від Апостолес, де поховані перші українські поселенці, що прибули до Аргентіни перед 75-ти роками.

Нам також поталанило слухати типічні фолкльорні пісні цих різнородних людей, разом з музикою параґвайської арфи. У провінції Ентра Ріос поїзд, поділений на чотири частини, в'їхав на порон, і так ми пливали в поїзді чотири години рікою Парана, оглядаючи мальовничі, нові краєвиди.

По раннім сніданку в Отців Василіян нам пощастило дуже скоро розташувати табір у лісі біля Апостолес. Думаю, що це "шок" спеки й духоти так нас приспішив. І стали ми знайомитись із місіонською землею. За словами нашого таборового лікаря пл. сен. С. Бандури:

Тут мурашки наче пальці,
Комарі як коні,
А павуки невеличкі:
Такі як долоні...

Пластуни на "бальсі"- пороні пливуть рікою Парана

НЕЗАБУТНІХ ПРЕДКІВ

(Міжкрайовий мандрівний табір у Місіонес, Аргентіна)

Скоро ми познайомились із місіонською українською молоддю. До нас прилучилися місцеві молоді хлопці й дівчата та з неймовірною (для нас) охотою і зацікавленням вслухувалися в гутірки і вчилися пісень та незабаром подружили з нами. Українська мова в них слаба, але вони старалися нею говорити і її вчитися, тоді коли наше пластунство щебетало по-еспанськи.

Місіонес — це велика й мальовнича провінція, але скрізь ми віднаходили українську душу: чи то в більших скупченнях у містечках, а чи в менших по українських колоніях. Українці там дуже ізольовані і прагнуть контактів з іншими українцями. Тому я зразу відчула, що треба щось в цьому напрямі діяти, і то скоро, поки ще час!

Є тут відчуття до своєї батьківщини, є любов та зрозуміння для неї, але між старшими людьми, бо молоді (зокрема в містах) уже сильно засимільовані і мало з них володіє українською мовою.

З Апостолес, де ми передали пропам'ятну табличку українським поселенцям і весело забавлялися з членами СУМ і тамошньою молоддю, — ми виїхали до столиці Місіонес — Посадас. Там нас привітав сильний тропічний дощ і червоні густі болота:

На день другий у Посадас
На дощ подалися,
Та такий дощ, що у річці
Води розлилися.

Тож з табором та й до війська
Мусіли тікати,
Та в шпиталі військовому
У казармах спати...

(С. Бандура)

Але це було б не по-пластовому, якби хоча раз не завітав до нас дощ. Як не лякають славних "Бурлак" ні піски ні море, так і ми, витривалі пластуни, перебрили болота й успіли на Архиєрейську Службу Божу, при участі владик з Бразілії: єпископа Мартинця і єпископа Кривого та єпископа з Аргентіни Сапеляка.

Дальше на півночі, в Обері, привітали нас дуже щиро українці-баптисти, які постаралися, щоб ми, виступили в телевізійній програмі. Також нашу ватру з місцевого парку передано на телевізійному каналі ч. 2. Звідтіля пластовий дух, чи може "відьомські чари" , післали нас далі до містечка Ел Дорадо. По дорозі ми оглянули старовинні єзуїтські руїни манастиря св. Ігнатія, чудову різноманітну природу, червону землю, яка мені нагадувала полум'я "чортівського дна пекла".

Наш табір був справді мандрівним, тому що пластуни жваво перекидалися з місця на місце, відвідуючи різні українські установи, церкви, цвинтарі — всюди вітаючи людей з піснею на устах. Автобус мчав шалено, неначе відчував, що в цій спеці ми прагнемо холодної, освіжуючої води водоспадів Ігуасу на границі Аргентіни, Параґваю та Бразілії.

Таборовій обід біля водопадів "Iguasu", Місіонес, Аргентіна

Спільна знімка при водопадах "Iguasu" у Бразилії В другому ряді перша зліва ст. пл. Маруся Литвин комендантка табору, перший зправа пл. сен. Ярослав Бандура, таборовий лікар, побіч нього ст. пл. Віктор Агрес — голова Крайової Пластової Старшини в Аргентіні, четверта зправа ст. пл. Марта Стельмахів з Австралії

Українська хата в Апостолес, Місіонес. Стоять зліва на право: пл. сен. о. В. Ковалик, ст. пл. Сокіл, ст. пл. П. Шаварняк, ст. пл. Х. Бугай і ст. пл. А. Шаварняк

Ці водоспади зацікавили нас своєю тропічною красою, кольоритом метеликів і гадюк, але щойно переїхавши на бразілійський бік, ми усвідомили собі їхню справжню могутність і красу. Зупинилися ми в Ігуасу чотири дні й у тому часі ще встигли відвідати Парагвай і Бразілію. Тут також нас вітала природа, але цього разу не дощ, а тропічні мушки й комарі:

"Як укусе там комаха,
зразу місце спухне,
Яку масть ти не клади,
то ніяк не стухне.
Турбувалися дівчата
за дівочі вроди:
Їхні рученьки та ніжки,
як якісь колоди..."

(С. Бандура).

У той час ми майже хотіли перейменувати наш табір на "Табір незабутніх чухраїв"...

* * *

Додому повертались ми веселі й бадьорі, бо пощастило нам усім відвідати краї, в яких майже ніхто з нас не бував. Ми були задоволені і збагачені переживаннями та пригодами, піднесені на дусі та заохочені до дальшої пластової праці.

А я виїжджала до Австралії захоплена дружністю, веселістю, сердечністю і справжнім пластовим духом аргентінських пластунів.

ст. пл. Марта Стельмахів
"Степова відьма" (Австралія)

* * *

Отак стояти під дощем,
Одним укритися плащем
І стукіт крапель наслухати,
І губи мокрі цілувати —
І відчувати в серці щем...
Й далеку слухати грозу,
Яка гримкоче унизу,
А потім, наче між намистом —
Шукати у траві перлистій
Твою загублену сльозу.
Хай серце — в тихому диму
Причутле голосу твому,
Стискається у миті кожній
Передчуттям якимсь тривожним
І все запитує: "Чому?"

Станислав Тельнюк

("Дніпро", Київ, кн. 2, 1973)

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

Пластуни-юнаки Богдан Олександер Шулякевич та Андрій Глуховецький, обидва члени новоствореного гуртка юнаків "Пуми" в курені УПЮ-ів ім. Андрея Шептицького в Монтреалі, одержали цього року низку відзначень у своїх школах.

ВОГДАН ШУЛЯКЕВИЧ

На світлині: пл. прих. Богдан А. Шулякевич з президентом Шкільної Ради Дистрикту Le Royer, **паном Гі Дуроше** (Guy Durocher) **та макетом вулкану**

Богдан Шулякевич здобув першу нагороду за проєкт-макет вулкана, який він зладив на шкільну виставу французької школи ім. Aime Renault, у Монтреалі. Макет високий на 9 цалів, зроблений з гіпсу та закрашений кольоровими, восковими фарбами. Для кращого зрозуміння він перекраяний надвоє вертикально. Вулкан споруджений так, що випускає вогонь та дим зі свого гирла. Крім зладження моделю, Богдан мав низку викладів по 15 хвилин на тему свого моделю та про вулканізм узагалі.

Богданові тепер щойно 11 років. Він учень 7-ої класи французької школи — одинокий українець на 700 учнів. Вчиться він також у 7-ій класі української школи, де одним із зразкових учнів. Володіє плинно також англійською мовою та вчиться гри на фортепіяні.

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ
най зараз повідомить про це адміністрацію
ЮНАКА
подаючи свою давню й нову адресу.

АНДРІЙ ГЛУХОВЕЦЬКИЙ

Узимку ц. р. англійський Клюб Оптимістів у Монтреалі (Rosemount — Montreal Optimist Club Inc улаштував ораторське змагання, в якому брав участь Андрій. За промову, яку він виголосив, одержав дві нагороди з найвищою оцінкою. Одну нагороду одержав з англійської школи, до якої учащає, а другу від монтреальського Клюбу Оптимістів.

Пл. прих. Андрій Глуховецький

Цього року Андрій закінчив сьому класу як в англійській, так і в українській школі. Йому тепер 11 років. В обидвох школах Андрій вчиться дуже добре. В юнацькому гуртку "Пуми" він є господарем, а крім цього грає в мандоліново-гітаровій оркестрі.

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ!

У числі "Юнака" за травень цр. появилося через недогляд технічної редакції ряд помилок за які просимо вибачення. Зокрема пропущено на обкладинці місяць та дату, на стор. 12 переставлено світлини Л. Крупи та Д. Бойко, на ст. 16 підпис під світлиною має бути: "юначки у щоденному одязі" а не "у святкових одягах" а під світлиною 2: "юначки у святкових одягах с. Печеніжин зблизька" та світлину не робив пл. сен. М. Пежанський а фотограф з Філядельфії, на ст. 20 не подано автора словника Марка Горбача та не подано, що це його продовження.

З Пластом я познайомився через мого старшого брата, який узяв мене на мої перші табори.

Чому мене вибрали репрезентувати мельборнську Станицю — не знаю; можливо тому, що в таборі старшого юнацтва я зумів з гоана (це така велика ящірка) зварити на обід печеню, яку всі зі смаком з'їли і ніхто не захворів після того.

Поїздка на ЮМПЗ мала для мене велике значення: я мав нагоду побачити, як "цілий Пласт" святкував 60-річчя, зустрінув моїх ровесників з-поза океану, побачив світ широкий. Крім того, мені припала честь нести смолоскип для запалення "вічного вогню" на Вовчій Тропі (про що мене повідомили в останній хвилині, тому я і біг трохи не так як слід). Все, що я бачив і пережив на цій поїздці залишиться в моїй пам'яті на все життя.

Лос Анджелес.

Лос Анджелес. Тут ми не багато могли побачити, бо місто прикрите жовто-бронзовим туманом, через який соняшне проміння разило в очі та й дихати було неприємно. Таке було перше враження з Лос Анджелес та інших великих міст Америки. По дорозі до Нью-Йорку я захоплювався виглядом американського континенту, головно контрастами краєвиду, як Сієрра Невада, пустиня Мояві, Ґренд Кеньон, зелені рівнини аж до гір Апалячіян.

Нью-Йорк

Нью-Йорк з літака пригадував мені краплю чорнила, яка розливається у воді і все навкруг фарбує. Один американець у літаку хвалився, що до кінця цього століття 200 миль між Нью-Йорком і Балтімором будуть цілком заселені. Ця думка мене трохи стурбувала!

На летовищі в Нью-Йорку нас зустрічали голова нашого КПС Ігор Гриневич, голова ГПР Оля Кузьмович, голова КПС США Павло Дорожинський, та пластуни й пластунки вітали нас китицею квітів. Незабутні привітальні слова: "У цьому місті ви не їдете кудись самі — завжди в групах; пашпорти, подорожні чеки і т. п. лишаєте вдома. Бавтеся добре!" Опісля нас розібрали по хатах, де кому було призначено.

Наступного дня ми оглядали Нью-Йорк. Це місто, в якому живуть авта і люди, але чи це люди? Здається ніхто нікого не знає, всі дивляться лише в напрямі куди йдуть (може, щоб бува кого не зачепити, бо хто зна, що може трапитись...). Таке враження зробили на мене люди Нью-Йорку. Ми оглядали місто з кораблика, яким їздили кругом Мангатанського острова.

На "Вовчій Тропі".

Пластова оселя "Вовча Тропа" положена дуже мальовничо. Гори заросли густими лісами, але пошиття лісу чисте, порівняно з австралійським густим евкаліптовим лісом, який завжди засмічений листям і корою, так що тяжко й пройти.

На горбку чудова дерев'яна гуцульська каплиця-церковця, в якій є місце тільки для священиків, що відправляють, а народ стоїть надворі. Мене приділили до 5-го куреня з Нью-арку.

Пластові стяги та знамена країв. На переді стяг Австралії — несуть юнаки члени делеґації з Австралії.

Хоружі з Австралії підносять австралійський прапор. Світлив ст. пл. Н. Филипович із Шікаґо.

У неділю 20.8.1972 відбулося святочне відкриття ЮМПЗустрічі, під час якого заприсяжено Начального Пластуна. Заприсяження перевела голова ГПР Оля Кузьмович. Після відкриття й запалення "вічного вогню" прапори Австралії, Канади та США, прапор Нач. Пластуна та прапор Зустрічі піднесено вгору. Тоді відбулася дефіляда під звуки духової оркести 5-го куреня з Торонто.

Пластування в США різниться від пластування в Австралії. Там (у США) таборують куренями, кожний курінь має свої шатра, свої спортові дружини, свою кухню. В Австралії одна кухня для цілого табору. Не було такої твердої дисципліни, як у нас в Австралії, але провини були дуже суворо карані. Харчі були мізерні. Цей факт подано дуже скоро до відома проводу у формі... помідорів. Брак води дався сильно відчути, головно після змагань, коли не було де помитися та відсвіжити себе; через те змагання не давали нам повного вдоволення.

Ватри відбувалися по таборах, часом по куренях, тоді приходили в гості дівочі курені. Дві великі ватри залишаться в кожного з нас незабутнім спомином. Одна розпочалась підпаленням вогню смолоскипами, які юнацтво несло із чотирьох сторін. Під час цієї ватри голова КПС Австралії подякував усім за дружню гостину, якою нас прийняли на теренах США та Канади.

Пропам'ятний день закінчення ЮМПЗ був днем показів історичних та народніх одягів, тарадиційного гуцульського весілля, яке виконало юнацтво з Торонто, та обряду обжинок, що його вивели юначки США. На закінчення показано живу емблему 60-річчя Пласту, в якій брало участь юнацтво та новацтво США, випустивши вгору 5000 "бальонів волі" з відповідними летючками.

Гостять нас канадці.

Торонто показував нам Михайло Ганч, той же самий, що святкував з нами в Австралії на ЮПЗ 60-річчя Пласту. Торонто — це найчистіше та найприємніше місто, яке ми бачили під час нашої поїздки. Ми відвідали посадника міста, "Виставу Торонто", природничий музей, та були в студії, де фільмували українську телевізійну програму для дітей п. н. "У тітки Квітки". По дорозі з Торонто до Нью-Йорку ми бачили водоспад Ніяґара, а опісля поїхали до Боффало, де зложили квіти на могилі Сірого Лева. Потім Станиця Боффало влаштувала нам приняття.

Знову Нью-Йорк.

Цього разу ми відвідали будинок Об'єднаних Націй і музей модерного мистецтва, де я вперше бачив картини Пікассо та Ван Ґога.

Найсильніше враження зробив на мене Український Центр у Бавнд Бруку. Там я побачив

"На меті" — Спортові змагання юнацтва світлив Ю. Кузьмович

Україну не в теорії, а у формі конкретних історичних пам'яток. Ніколи не забуду старовини золотими та срібними нитками вишиваних сорочок, а також запам'яталися мені знімки вояків Упа. Цей музей є заслугою надзвичайної людини — Митрополита Мстислава. На прощання Станиця Нью-Йорку влаштувала бенкет.

Вашінґтон

Вашінґтон — прекрасне місто пам'ятників і монументів. Пам'ятник Тарасові Шевченкові залишиться назавжди в моїх спогадах.

З Вашінґтону ми полетіли до Чікаґо. Пластуни показували нам місто. Ми оглядали дільницю, китайську та жидівську, руїни демонстрації 1968 року та українські церкви, яких там дуже багато. З будинку "Джон Генкок" бачили прекрасний вид на Чікаґо. Згодом поїхали до української відпочинкової оселі в "Раунд Лейк", де грали у відбиванку з дружиною Чікаґо...

Ранком ми виїхали в дорогу до Австралії, зупиняючись в Лос Анджелес і Сан Франціско.

У Лос Анджелес місцева станиця гостила нас один день у "Дісней Ленд". Це світ дитини, до якого ми всі радо повертаємось. Хоч були ми там до пізнього вечора, то таки не змогли всього побачити і на всьому поїздити. Вернулися дуже стомлені і трохи здивовані. Цікаво було також оглядати китайський театр, Сансет Бульвар і Беверлі Гілс. Ці прекрасні будинки та гори виглядали як ілюзія; коли її доторкнути — зникне безслідно. В Лос Анджелес ми попали на мексиканський фестиваль і там же на відкритому базарі накупили всяких подарунків.

Сан Франціско.

Сан Франціско. Бачили славний міст "Голден Ґейт", який зовсім не є золотий, Алькатраз та міст Сан Франціско. Перед виїздом з цього міста ми позбулися всіх грошей. Якби хтось обсервував, як ми гарячково купували що попало, міг би подумати, що гроші виходять з моди. Вечором ми ввійшли до літака, який повіз нас з "того світу" до цього, до Австралії — додому!

Наприкінці я хотів би додати кілька спостережень. У загальному нас вразило, що кожне місто в США має білу та чорну дільниці (Боже борони. помішати ці кольори!).

Ми зауважили у великих містах США й Канади багато українських крамниць, — порівнюючи з Австралією (нас на багато менше). Наші хустки з емблемою кенгуру були дуже популярні, і кожний хотів їх дістати на пам'ятку. Ми також привезли з собою кенгурові шкіри з підписами учасників нашої поїздки. Ми дарували їх як знак подяки за гостинність поодиноким станицям. Мушу одначе зазначити, шо Австралія це шось більше, як кенґуру та аборигени, та що в ми в Австралії маємо... телевізію.

Найбільше зворушила нас сердечна гостинність українського громадянства та пластунів. Хоч ми були незнайомі, проте вони прийняли нас, як давніх друзів — ми почували себе як вдома. Це можливе тільки тому, що щось таке, як українська душа — існує!

Залишились спомини.. Ми закріпили зв'язки. Навіть Ганя, Божена, Христя, Сузанна чи Люба знають, що хлопці з "давн андер" — це добрі пластуни, хоч їхня українська мова не така добірна, і написати листа забирає багато часу.

Нас, українців в Австралії, не багато і ми не маємо таких засобів, як наші брати в США чи Канаді. Але і ми зберегли нашу українську ідентичність у теплі австралійського сонця під погідним сузір'ям Південного Хреста.

Пл. розв. Тарас Любомир Бриндзя

Букети із сухих квітів

Коли влітку йдемо лісом чи пільними дорогами, по боках звичайно бачимо, як нам на перший погляд видається, хабаззя. Але коли приглянемося ближче, побачимо, що деякі з тих напів засохлих, напів зів'ялих ніби квітів дуже ефектовні для сухих букетів, які особливо тепер дуже популярні. У квітярнях звичайно треба за них платити великі суми. А чи ж не цікавіше та чи не приємніше (ну, і трохи тяжче) було б, якби ми самі зробили такий букет — чи то собі до хати, чи навіть щоб комусь принести в дарунку?

Шувар (кеттейл)

Дівина

Смертельники

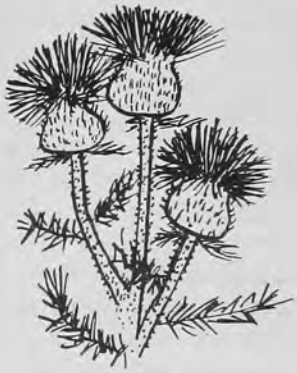

Будяки

Рис. Софійка Юркевич

Такі квіти збираємо, коли вони вже перецвілі та сухі. (Виняток — це шувар (кеттейл), який чим раніше зірвемо, тим довше задержить свою форму; найкраще зривати його, коли головки його ще тоненькі, інакше з часом він тріскає.) Коли ж деякі квіти, як смертельники, зірвемо раніше, то треба їх зв'язати і повісити "догори ногами" в сухому місці, щоб добре засохли. Коли хочете, деякі квіти можна трохи підфарбувати, вживаючи "декорейтів спрей" або і звичайний "спрей пейнт".

Уклад букетів залежить від нашої фантазії. Подаю вам кілька зразків:

Пробуйте самі вишукувати, які квіти стоятимуть засушеними. Подаю вам кілька, які я випробувала:

1. **Шувар (кеттейл)** — росте на мочарах та у вогких місцях. (рис. ч. 1)

2. **Дівини** — високі, гейби списи. Ростуть звичайно на шкарпах при дорогах. Дуже добре надаються до великих букетів, які ставиться на долівці чи в куті кімнати. (рис. ч. 2)

3. **Смертельники** (рис. ч. 3) біленькі невеличкі квітки з помаранчевими серединками. Ростуть звичайно на полях та в лісах, хоч часом і при дорогах. Дуже гарно виглядають та довго тримаються.

4. Дуже цікаві звичайні **будяки.** Коли відцвітуть, їх рожево-фіолетний цвіт облетить, а під сподом лишиться щось в роді сріблистої шкаралупки у формі квітки, яка дуже ефектовна в букеті сухих квітів.

5. При дорогах побачите багато **жовтих високих квітів,** в яких окремі маленькі кружальця творять разом цвіт. Коли зірвати їх раніше, то вони залишаються жовтими, а мож-

на зривати їх в різних стадіях, коли вони ступнево темніють, і тоді можна зладити гарний букет у кількох відтінях — почавши жовтим, через золотий, брунатний до темнобрунатного.

6. Звичайно коло мокрих, вологих місць ростуть **високі "трави"** — це делікатні рослини, зовсім непомітні, але коли взяти їх 5 - 6 разом, творять гарний ефект.

Я подала вам тут лише кілька рослин, які надаються на сухі букети. Попробуйте самі розглянутися вліті за ними і побачите, як звичайне нецікаве "хабаззя" ви зможете перетворити в чудові оригінальні власної роботи букети.

Лариса, Верх.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

усміхнися!

"На світі є багато божевільних — але вони не всі разом ходять".

***

— Що це за рана у тебе на чолі?

— Я себе вкусив.

— Як ти міг сам себе вкусити в чоло?

— Я станув на крісло.

***

Один божевільний хотів перескочити через дірку від ключа. Розігнався і забіг у двері. Другий божевільний, приглядаючись йому, каже: "Я міг це тобі відразу сказати. Не бачиш, що ключ іще в дверях?"

***

— Пане докторе, мій чоловік думає, що він вінда.

— Пришліть його до мене, я з ним поговорю.

— Я не можу, пане докторе. Він на вашому поверсі не стає.

***

— Чи ви маєте труднощі з робленням рішень?

— Часами так, часами ні.

***

— Чи ви є певні, що ви вже більше не думаєте, що ви пес?

— О так, пане докторе.

— Як ви тепер почуваєтеся?

— Дуже добре, пане докторе. От попробуйте мій ніс.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню
в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)

Telephone: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізної ночі.

* Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки
* содові води * морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
* шкільне і канцелярійне приладдя
* українські і чужомовні часописи.

"Веселка" є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

ПОМОРОЗ

БУРЯ

Для тих, які це пережили, нема нічого страшнішого від великої бурі на воді. І не дивно, бо циклонова буря несе в собі енергію кількох десятків атомових бомб! Коли подумати, що вся ця сила є спрямована на порушення повітря та води, то справді є чого боятись.

Морські правила вимагають, щоб кожний капітан дбав понад усе про добро й безпеку свого корабля, залоги та пасажирів. Отже вишкіл кожного капітана охоплює навчання, як орудувати кораблем, щоб пережити сильні бурі. Ще важливішим є знання про погоду і про те, як плянувати плавбу корабля відповідно до передбаченої погоди.

З очевидних причин кожний морський пластун, який скорше чи пізніше буде командувати судном, повинен мати подібне знання, як капітан корабля.

Сучасні мореплавці мають багато технічних засобів щоб слідкувати за погодою. Віддавна існує велика сітка мірничих станцій, розкинених по

1. Знімка Багамських островів із сателіта для прослідкування погоди.

цілому світі, які міряють температуру, вітер, вогкість та захмарення неба декілька разів на день. А високо понад атмосферою кружляє кілька сателітів, які постійно передають телевізійні знімки погоди з цілої земної кулі (Рис. 1). Спеціялісти у метеорологічному бюрі за допомогою кібернетиччих машин роблять корелацію помірів тих станцій на землі до знімок із сателітів. Із цього процесу повстає кілька разів на день докладна картина світової погоди для вжитку літунам, мороплавцям та всім іншим зацікавленим (Рис. 2).

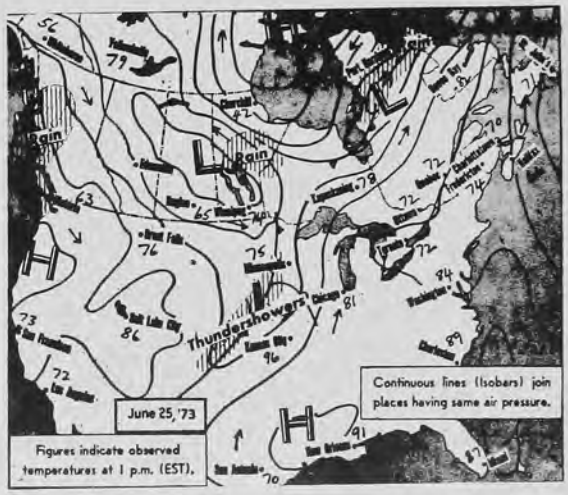

2. Мапа погоди Північної Америки

Але якже морським пластунам дібратись до цієї мапи? Насправді це дуже легко, бо всі прогнози погоди, що ми їх чуємо по радіо, чи бачимо на телевізорах і в газетах, саме на цій мапі побудовані. Крім цього, урядові радіостанції постійно передають на коротких хвилях (т. зв. Marine Band) місцеву погоду для мореплавців та яхтсменів.

На жаль, не скрізь є доступ до радіо, телевізора чи газети, наприклад, на водній мандрівці чи в таборі. В цьому випадку є інші засоби. Всі станції берегової варти і також багато яхтових клюбів вивішують на прибережних щоглах сигнали, які перестрігають про негоду. Вдень сигнали передають червоними й чевоно-чорними прапорцями, а в ночі червоними й білими світлами. Виглядають вони ось так: (Рис. 3)

Під час плавби треба слідкувати за такими сигналами і відповідно до них діяти.

Буря не з'являється за кілька хвилин. Її прихід віщує багато знаків, і коли знати, за чим стежити,

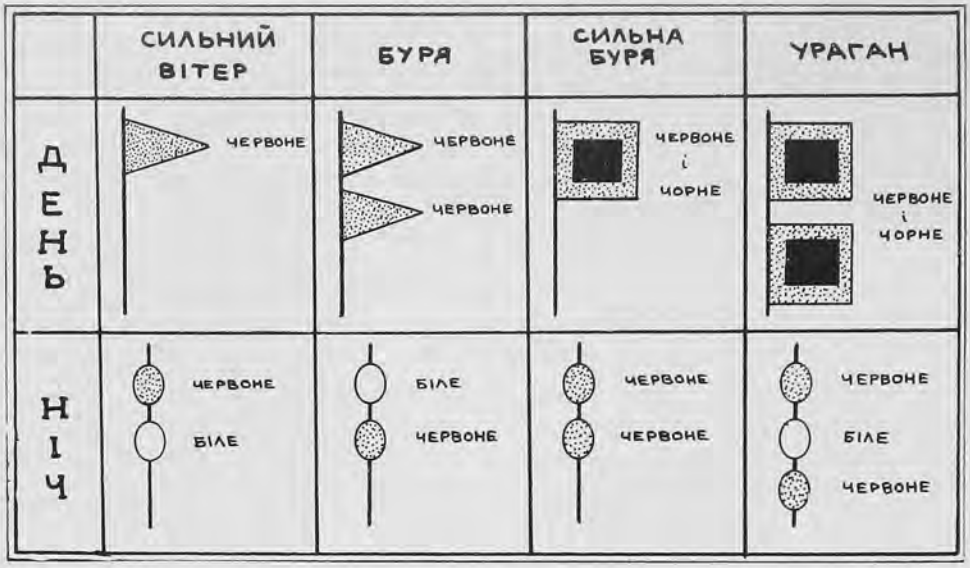

3. Сигнали бурі

можна передбачити бурю часом на годину заздалегідь, а то й довше. В центрі кожної непогоди існує зона низького повітряного тиснення. Це можна побачити на рис. 2. В кожнім місці, де падають дощі чи є громовиці, знаходимо букву "L", яка вказує на низький тиск. Добра погода в окрузі високого тиснення позначена буквою "H". Із наближенням бурі барометр, який звичайно показує ок. 29.8 цалів повітряного тиску, починає вказувати на щораз нижчий тиск. Чим більше барометр "падає", тим грізніша буря. Також чим довше він "падає", тим і довше буде тривати буря. Ось так ураган може дати про себе знати кілька днів заздалегідь, а звичайна громовиця годину або більше.

Уночі "дуга" або колесо світла кругом місяця часто віщує погіршення погоди в 24 годинах. Вдень така дуга може з'явитися кругом сонця також. Її творять мікроскопійні кристали води у вищій атмосфері, які були понесені туди на хмарах недалекої бурі. Червоне небо при сході сонця вказує на сильні вітри, які можуть бути небезпечними для малих човнів на широких просторах води. Зате червоне небо вечером часто сповіщає, що буде гарна погода.

З приходом бурі повітря міняє свої фізичні прикмети через зміну температури та воткости. Далекі об'єкти можуть виглядати надзвичайно чітко та близько, а звуки несуться далеко по воді. Ввесь звіринний світ дуже вражливий на негоду. Це особливо видно у мев та морських ластівок, які звичайно літають за здобичю далеко від берега. Коли грозить буря, вони завжди шукають захисту на суші подалі від берега. Коли таке помітимо, ми повинні брати собі приклад від птиць.

Надходячу бурю видно також по високих чорних хмарах. Соняшні промені, які пробиваються через них, надають небові дивного жовтого відблиску. Наступає якась дивна моторошна тишина, а згодом тьма. Раз-у-раз ближче видно блискавки та чути громи. Все чекає в напруженні і враз... вибухає пекло!

Є два головні роди бур. Перший — це циклонові бурі, до яких належать гураґани та циклони, що мають промір на кілька-сот миль. Другий рід — льокалізовані бурі, складаються з одної або більше хмар-громовиць, пов'язаних разом у "буревійну сметану". Гураґани рідко залітають у середину континентів, далеко від моря, і тому не варто тут над ними зупинятися. Важливіше пізнати громовиці, які можуть постати денебудь, де підносяться до неба струми нагрітого й вогкого повітря. Хмару-громовицю легко пізнати здалеку, бо звичайно вона дуже висока і виглядає, як величезний молот або ковадло. Деякі громовиці досягають висоти 70,000 стіп над землею! (Рис. 4). Метеорологи звуть

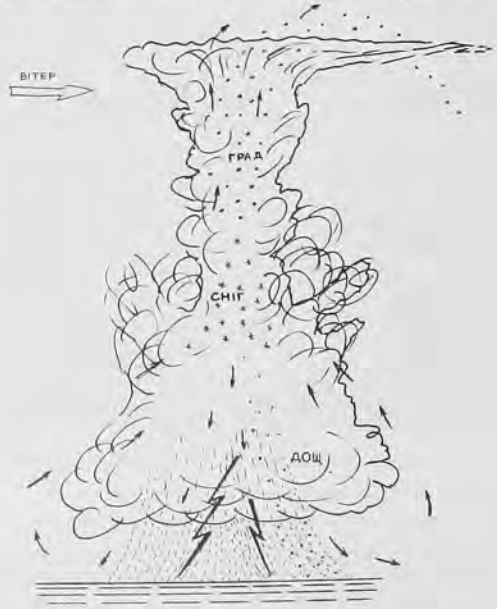

4. Хмара — громовиця "Cumulo — Nimbus"

їх "cumulo-nimbus" за їхньою побудовою. Звичайно громовиці сунуться з північного заходу на південний схід, та не завжди. Але напрям "молота" показує, в якому напрямі хмара мандрує.

З громовиці звичайно падає короткий але дуже сильний дощ і нераз град. В її середині рух повітря підносить вогкість до висоти, де стає дедалі холодніше. Згодом вогке повітря скроплюється у дощ, а ще вище замерзає у сніг і град. Із цього процесу постає величезна електрична напруга між хмарою та землею, і блискавка немилосерно б'є у кожне високе місце під хмарою. В околиці громовиці зриваються рвучкі вітри, які можуть осягнути скорість до 60 миль на годину. Навіть на малих озерах постають великі хвилі. В таких обставинах жоден човен не повинен бути на воді. Отже коли грозить громовиця, то краще вичекати на березі й не пускатись у плавбу.

5. Захист

Але що ж робити, коли нас така веремія застукає на воді? Найбільша нам небезпека від блискавки, далі від хвиль, а вкінці від вітру. Треба повернутись щохутчіш назад до пристані, або до найближчого берега, забезпечити судно і вийти на берег. Захист від хвиль і вітру можна знайти під берегом, з якого віє вітер. Дерева нас захистять від вітру та блискавок, а хвилі не будуть мати простору води, щоб зрости (Рис. 5). Можна причалити до берега, або заякорити судно у спокійній воді. Буває іноді, що не вистачає часу доплисти до берега, і тоді грозить найгірше. Але добрий морський пластун навіть тоді зуміє приготовити човен і залогу, щоб

6. "Водний якір"

щасливо пережити бурю. Він дає наказ, щоб усі одягли рятункові пояси й спустили та звинули вітрила, зупиняючи човен. Тоді імпровізують "водний якір" із сидінь човна, відра або іншого матеріялу під рукою, і пускають його у воду на довгому шнурі прив'язанім до переду човна (Рис. 6). Цей "якір" буде держати чуб човна до вітру і хвиль так, щоб його менше заливало. На всякий випадок, слід приготовити черпаки, якби треба було в іввати з човна воду. Щогла човна — це одинокий високий пункт на середині озера, і дуже можливе, що вона притягатиме блискавку. Єдиний спосіб проти блискавки — це лягти на дні човна якнайдаліше від щогли та накритись проти дошу. Блискавка може скочити від щогли та вбити людину. Також, за старим козацьким звичаєм, може допомогти молитва до святого Миколая...

Усі поради, що їх тут подаю, не є жодною ґарантією безпеки, бо завжди існують надзвичайні випадки. Одначе це знання може помогти пережити сильну бурю на малому човні.

Не забуваймо, що підчас бурі на воді не слід показувати "геройство", а тільки керуватися холодним розумом.

Скіпер

АРКА ЗАХІД

це не лише
модерна українська книгарня і крамниця гарних дарунків,
але також
справжній мистецький осередок для обслуги українців Торонта та дооколичних місцевостей.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, образи, криштали, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні оказії;
- висилка пакунтів в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West,
Toronto 21, Ont.
Telephone: 762-8751

СПОРТ

НОВИЙ СПОРТ — ЦІКАВИЙ ДЛЯ ЮНАЦТВА

Небагато є таких родів спорту, які б водночас охоплювали пізнання природи, фізичне виховання та вироблення кмітливости.

Одним з нечисленних прикладів такого всестороннього спорту є т.зв. "орієнтірінг".

У Канаді "орієнтірінг" перебуває ще в початкових стадіях, і товариство змагунів нараховує менше, ніж 1,000 членів. Зате в Швайцарії понад 5,000 учасників збирається на щорічний кінцевий змаг.

Змагунів ділять на групи, розподіл яких бере під увагу вік та досвід учасників.

Переважно намічають п'ять трас, які різняться довжиною і трудністю. Кожний змагун вибирає собі відповідну трасу.

Хвилину перед виходом у терен змагун дістає подібну до топографічної мапу околиці, а час його старту нотується.

Змагун мусить відвідати в терені кожний йому призначений пункт і дістати в даному пункті печатку на контрольній картці.

Особа, яка відвідає всі контрольні пункти за найкоротший час — виграє.

Звучить легко?

Не обманюйте себе, бо найшвидша дорога між двома пунктами не завжди по прямій лінії.

Що робити, коли між пунктами озеро?

Прихильники спорту порівнюють його до перегонів автами. Головна різниця в тому, що кожний змагун в "орієнтірінг" — це шофер і навігатор в одній особі.

Для тих, які не зносять смороду авт і міста, а насолоджуються природою, цей спорт — надзвичайна нагода пізнати околиці їхнього міста, бо кожного тижня змагання відбуваються в новому терені.

Гра цікава тому, що не лише швидкість бігу вирішує змагання. Для неї потрібно і здорового розуму та знання картографії, а не самих м'язів.

Участь в "орієнтірінг" можуть брати змагуни різного віку від дітей (7-11 років) до пенсіонерів.

А котру дорогу вибрати, коли лиш 200 метрів між пунктами, але тут стрімкий, пісковий берег? Чи не скоріше було б піти 300 метрів, зате лісом? А може найскоріше 500 метрів легким схилом?

Треба швидко рішати, бо час не стоїть на місці!

В дорозі завжди треба перевірювати свій азимут компасом. Добрі змагуни це роблять, не спиняючи бігу.

Дехто твердить, що не треба втомлятися під час змагань. Можна їх виграти, ідучи звичайним кроком, пильнуючи мапи та роблячи менше помилок.

Часом у змаганях беруть участь цілі родини.

Кожний змагається з самим собою. За невдачу вини не можна скласти ні на кого — лиш на себе.

"Орінєнтірінг" можна пристосувати до змагань роверами, лещатами, канойками чи поночі. Можливості обмежені лише вашою уявою.

Між скандінавськими спортовими клюбами "орієнтірінг" досить популярний. Так у шведів і фінляндців виросли клюби, які спеціялізуються в цьому спорті.

Хоч "орієнтірінг" не буде частиною олімпіяди в Монтреалі 1976 р., змагунів це не турбує. Самозадоволення, що приходить з власним поступом, їм вистачає.

ст. пл. Богдан Колос
(Із матеріялів Молодіжної Секції СУЖК)

◆◆Цей цікавий новий рід спорту повинен особливо знайти відгук серед пластового юнацтва. Як знаємо, однією із завзятих його прихильниць та учасницею міжнародніх змагань в "орієнтірінг" є крайова референтка юначок у Канаді ст. пл. Віра Маланчій.

ПРИВІТАННЯ ДЛЯ „ЮНАКА"

ІЗ ПЛАСТОВИХ ТАБОРІВ

Як звичайно юнацькі табори не забувають про редакцію "Юнака" та про свій журнал і присилають до нас свої щирі привіти з таборів а цього року до одного ще і долучено 20 дол. на Пресовий Фонд. Гроші ці зібрали учасниці табору юначок на "Зеленому Ярі" біля Дітройту, що назвали табір "Нова зоря". Юначкам і проводові табору щиро дякуємо як і дякуємо усім, що пам'ятали про нас в часі таборування!

Редакція "Юнака"

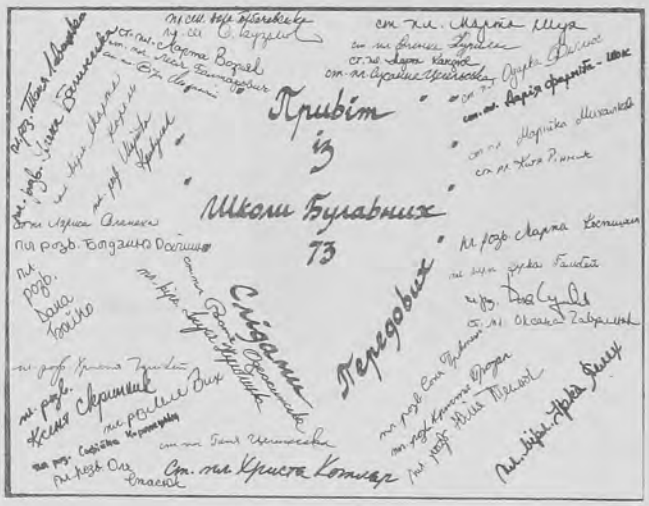

До редакції журналу «Юнак»

«Колосальний» привіт від пластунів у Римі – учасників IV. акад. літніх курсів на УКУ (19. червня – 19. липня 1973 р.)

СКОВ!

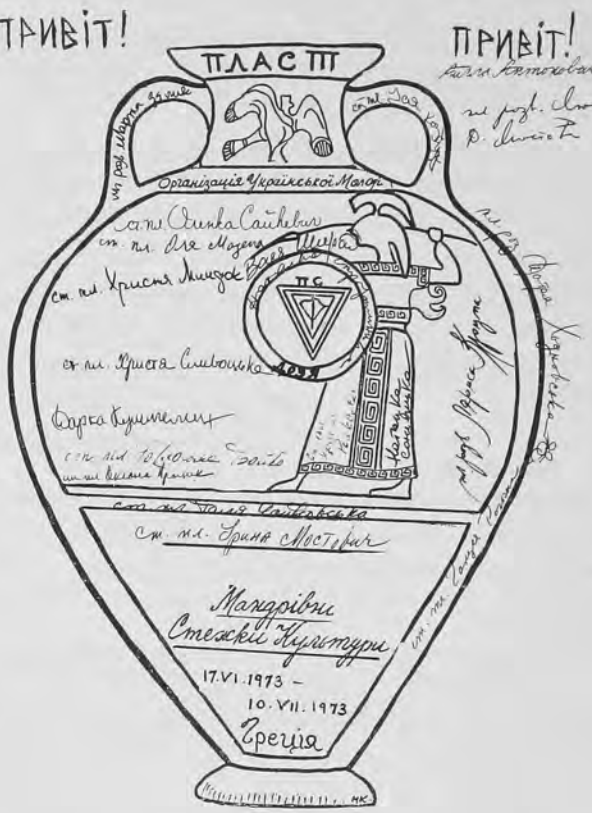

ЛІСОВА ПІСНЯ

ДРУЖНІЙ ПЛАСТОВИЙ ПРИВІТ: ЮНАКОВІ ТА ЙОГО ЧИТАЧАМ ВІД ПРОВОДУ І УЧАСНИКІВ

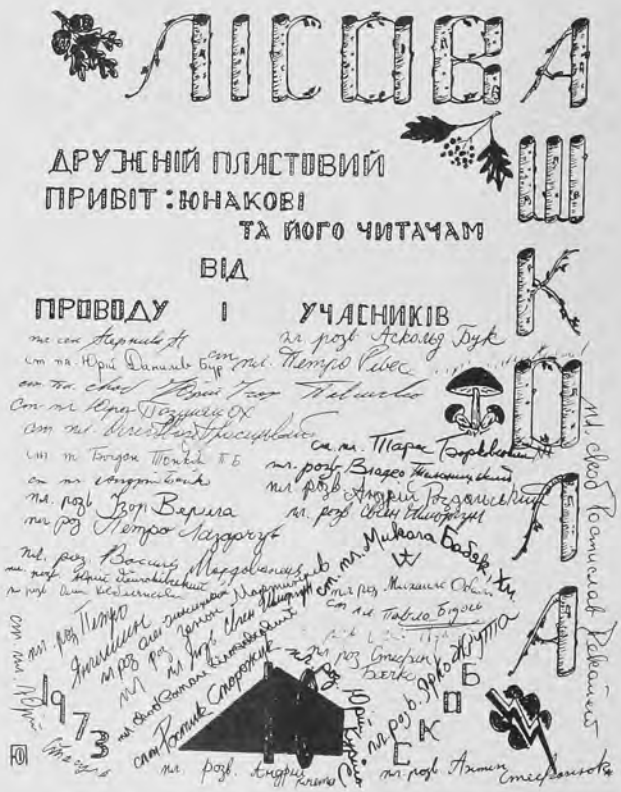

ПРИВІТ

ПЛАСТОВОМУ ЖУРНАЛОВІ "ЮНАК" ІЗ ТАБОРУ УПЮ-ів

ПОХІДНА ГРУПА НАХТІГАЛЬ

КОМАНДА і БУЛАВА

НАШ ПЕРШИЙ РІК У ЮНАЦТВІ

(Гурток "Євшан Зілля 3" про себе.)

5 листопада 1972 року був для нас визначним днем. Це був день нашого переходу до юнацтва. На місце жовтих хусток, дістали ми сині, і юначки 34 Куреня прийняли нас у свій гурт. Було нас тоді 7, а саме: Ліда Гвозда, Леся Гурська, Христя Дмитришин, Уляна Клюфас, Христя Клюфас, Теся Лучкович і Леся Опар. У лютому 1973 року прилучилася до нас ще Наталка Шпічка.

На перших сходинах, які відбулися 8 листопада 1972 р., вибрали ми назву й провід гуртка. Назвали ми гурток — "Євшан Зілля 3" і вибрали такий провід: гурткова — пл. прих. Христя Клюфас, суддя — пл. прих. Христя Дмитришин, писар — пл прих. Леся Гурська, скарбник — пл. прих. Теся Лучкович, хронікарка — пл. прих. Уляна Клюфас, господар — пл. прих. Леся Опар, дописувачка до "Юнака" — пл. прих. Ліда Гвозда.

На цих перших сходинах наша виховниця пояснила нам наші обов'язки. Ми довідалися, що юнацький гурток — це найважливіша клітина в Пласті. Ми всі повинні жити дружньо, всі обов'язково мусимо ходити до школи українознавства і нашою розговірною мовою має бути тільки українська мова. Вибрали ми собі тоді теж пісню "Прийде пора" нашою гурткową піснею і нею завжди зачинаємо та кінчаємо наші сходини.

Гурток "Євшан Зілля 3",
34 Курінь ім. 500 Героїнь із Кінгіру

До кінця шкільного року відбули ми 26 гурткових сходин. На сходинах приготовлялися до 1-ої юнацької проби, вивчали різні пісні, вишивали і грали різні гри.

Брали ми теж участь у зайняттях цілого Куреня. На курінний різдвяний ярмарок приготовляли прикраси на ялинку, відбували дижури в часі самого ярмарку, писали писанки, вчились танцювати народні танки й виводити гагілки і брали участь у всіх курінних сходинах.

Брали ми теж участь у всіх станичних збірках, як Свят-вечірня Зустріч, Свято 22 січня, Пластове Свячене і Свято Весни.

Виконуючи 1-ий Головний Обов'язок Пластуна — ми дбайливо зберігали розговірну українську мову. Коли за час сходин, які тривали завжди півтори години, ми не вжили ні одного чужого слова, одержували від нашої виховниці 5 пунктів за розговірну мову. Ми контролювали себе самі і при кінці кожних сходин кожна з нас зголошувала сама за себе, скільки пунктів їй належиться. Виховниця вповні нам довіряла.

На останні сходини 26 червня 1972 принесли ми всі свої дописи до "Юнака" про наш гурток, зробили спільну знімку й обговорювали наш виїзд на пластові табори. 5 з нас вибирається на "Новий Сокіл", 2 на "Вовчу Тропу", а одна з нас, яка в цьому році не може поїхати на табори, постановила присвятити ці літні вакації вивчанню українознавства.

8-ий місяць ми є в юнацтві і сьогодні можемо сказати, що ми любимо Пласт, ми любимо наші пластові зайняття. Тепер кожна з нас зокрема розкаже, чому їй Пласт подобається!

1. пл. прих. Христя Клюфас: "Мені Пласт подобається, бо наші зайняття цікаві, ми вчимося багато про українські звичаї і про Україну. Виконуючи обов'язки гурткової я вчуся відповідальности за працю цілого гуртка".

2. пл. прих. Христя Дмитришин: "Я люблю Пласт, бо в Пласті всі зайняття ми виконуємо спільно й спільно святкуємо всі свята."

3. пл. прих. Леся Гурська: "Наші зайняття цікаві. Спільно ми багато працюємо. Виконуючи обов'язки гурткового писаря, я навчилася писати протоколи сходин."

4. пл. прих. Теся Лучкович: "На мою думку, ми щасливі, що маємо Пласт. Ми багато навчилися досі. Ми співали, грали різні гри, вишивали, а літом поїдемо на табори. Як скарбник я навчилася провадити гурткову касу. Я знаю, що діти в Україні не можуть виховуватися в Пласті."

5. пл. прих. Уляна Клюфас: "Мені Пласт подобається, бо в Пласті ми звикаємо послуговуватися українською мовою і вчимося любити Україну."

6. пл. прих. Ліда Гвозда: "Я люблю Пласт, бо в Пласті маю добре товариство. У спільному гурті ми вчимося вишивати, співати і пізнали пластовий закон."

7. пл. прих. Леся Опар: "Я люблю Пласт, бо в Пласті ми вчимося те, чого ми досі не знали. Наші зайняття цікаві."

8. пл. прих. Наталка Шпічка: "Я люблю Пласт, бо на пластових сходинах ми говоримо тільки по-українськи і цим поправляємо нашу мову. Ми вивчаємо різні українські традиції, вишиваємо, пишемо писанки і танцюємо. Ми вчимося помагати собі взаємно. Як підростемо, будемо вчити менших, щоб свого не забули, бо тут в Америці дуже легко своє забути."

У нашому 34-му Курені були вже два гуртки, які мали назву "Євшан Зілля", тому наш гурток має при своїй назві число 3. Всі юначки попередніх двох гурків "Євшан Зілля" були добрими пластунками, всі склали 3-тю юнацьку пробу й стали вірлицями. Ми хочемо піти їхніми слідами.

Скоб!

Гурток "Євшан Зілля 3",
34 Курінь ім. 500 Героїнь із Кінгіру

1-ий ряд зліва: Христина Клюфас, Наталка Шпічка, Уляна Клюфас, Христина Дмитришин, Леся Опар. 2-ий ряд: Теся Лучкович, Ліда Гвозда, Леся Гурська

Марко Горбач

ТЕХНІЧНИЙ СЛОВНИК

Від редакції: Подаємо дальшу частину "Технічного словника" якого продовження було у числі за травень 73 р. Там теж через друкарський недогляд випущено ім'я та призвіще автора, як теж відповідне пояснення. Просимо автора та читачів о вибачення.

З

заломлення світла	Brechung des Lichts	refraction of light
запобіжник плавкий	Schmelzsicherung	safety — fuse
затухання коливань	Schwingungsdaempfung	damping oscillations
залізне осердя	Eisenkern	iron core
залізні опилки	Eisenfeilspaene	iron dust
заряджання	Laden	charge, charging, loading
заряд позитивний	positive Ladung	positive charge
заряд негативний	negative Ladung	negative charge
заряд точковий	Punktladung	pointlike charge
зворотний зв'язок	Rueckkopplung	reaction — coupling feedback
змінний конденсатор	Drehkondensator	tuning capacitor
змінний струм	Wechselstrom	alternating current
зсув фази	Phasenverschiebung	phase lag

Ї

їдкий натрій	Natronlauge, Natriumhydroxid	sodium hydrate (NaOH)

І

індукційна піч	Induktionsofen	induction stove
інтерференційні смуги	Interferenzstreifen	interference fringes
іскровий збудник	Funkeninduktor	induction coil
іскровий пробій	Funkenentladung	disruptive discharge
іскровий проміжок	Funkenstrecke	spark gap
іскровий розряд	Funkenentladung	disruptive discharge
ізолятор (непровідник)	Nichtleiter Isolator	non-conductor

БАГАТО КЛОПОТІВ

роблять нам ті передплатники, що **змінюють адресу**, але одночасно не повідомляють нас про те. Через те пропадають вислані на давню адресу примірники "Юнака", а багато передплатників, що змінили адресу, щойно пізніше — після кількох місяців повідомляють нас про те та просять нас вислати їм неодержані числа "Юнака". Часто **ми не можемо**, на жаль, уже **того зробити**, бо вже не маємо тоді реклямованих чисел. Тому

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ,

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи одночасно свою **давню і нову адресу**.

Адміністрація «ЮНАКА»

і перешліть

дарункову передплату

для зразкових, але незаможніх юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло"

СТОРІНКА РОЗВАГИ

ФАНТАЗУЙМО!

Надіслали серця.:

пл. розв. Роман Юзенів — серце жирафи

пл. розв. Ю. Тищук — електричне серце

і серце шахісти

Чекаємо на дальші серця.

Троянда й колючки.

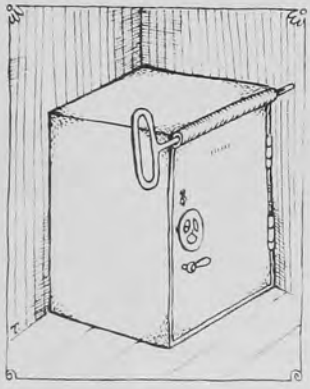

БЕЗ СЛІВ

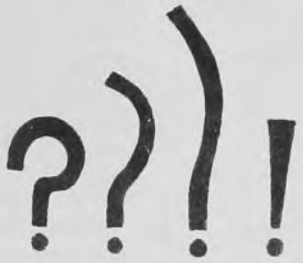

ЕВОЛЮЦІЯ

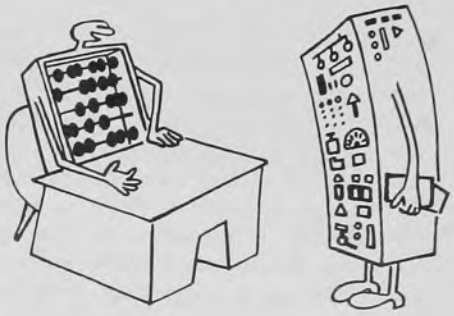

— Мені не подобаються ваші методи роботи.

Без слів.

РОЗГАДКА ЗАГАДКИ П.Н. "ХТО ЖИВЕ В ТОМУ ШАТРІ?"
з "Юнака" ч.6-7/1973

ЛІСОВИЙ ЧОРТ

Пластуни і пластунки в Торонті!

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ
Свято-Миколаївської Парафії в Торонті

6 ½ %

- Кредитівка платить від звичайних вкладів з правом виписувати чеки
- Кредитівка уділяє позики на догідні сплати.
- **Урядові години:** від 11 год. вранці до 7 ввеч., а в суботи від год. 10 до 1 по полудні.

ST. NICHOLAS CREDIT UNION LTD.
4 Bellwoods Ave. **Tel.: 366-4529**
Toronto, Ont. M6J 2P4

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА", що вплинули до 8 липня ц. р.

США:

● Члени ОП УПС при Пластовій Станиці в Лос Анджелес, замість квітів на могилу св. п. Юліяни Белей, Мами пл. сен. Дарії Чайковської	45.00
● Замість квітів на свіжу могилу св. п. Володимира Качмарського, чоловіка пл. сен. Ольги Качмарської, склали членки Куреня УПС-ок "Ті, що греблі рвуть" $ 85.00, на пресфонд "Пл. Шляху" і "Юнака" — $ 20.00 пл. сен. Христина Навроцька; $ 15.00 Христя Базарко; по $ 10.00: Люба Пежанська, Ніна Пясецька, Галина Скорецька, Галина Хамула, Поля Книш, з цієї суми розділено на "Пластовий Шлях" $ 50.00 і на "Юнака"	35.00
● Пластова Станиця, Пластприят і Громадянство міста Денвер, замість квітів на могилу св. п. ст. пл. Лесі Чайківської з Денверу	29.80
● Пл. сен. Володимир Реннер, Озон Парк, замість квітів на могилу сл. п. проф. д-ра Сави Никифоряка з Нью-Йорку	25.00
Щадниця "Тризуб", Філядельфія	25.00
Товариство Українських Інженерів, Філядельфія	25.00
32-ий Відділ УНС ім. О. Ольжича, Філядельфія	25.00
● О. Струк, Ярдвілл, замість квітів на могилу бл. п. Климентини Крупи, Мами пл. сен. д-ра Т. Крупи з Трентону	15.00
153-ий Відділ СКУ і Провидіння, Філядельфія	15.00
● Ст. пл. Маруся Іванишин, Клівеленд, замість квітів на могилу св. п. Іванни Скопляк	10.00
Михайло Петришин, Філядельфія	10.00
пл. юн. Юрій і Ярема Мариняки, Трой	6.50
ст. пл. Марта Боровик, Ірвінґтон	6.00
Роман Вомпель, Філядельфія	5.00
пл. сен. Іван Гула, Чікаго	5.00
пл. юн. Марта і Роман Іванчишині, Бронкс	3.75
пл. сен. Михайло Савчак, Бруклин	3.10
ст. пл. Олександер Білик, Рочестер	3.00
пл. юн. Степан Бордун, Джемейка	3.00
пл. юн. Таня і Дарія Єзерські, Парма	3.00
пл. юн. Ігор Лукомський, Нью-Гейвен	2.50
пл. юн. Анна Бабяк, Йонкерс	2.50
ст. пл. Марта Гарасовська, Чікаго	2.50
ст. пл. Ліда і Христя Кусяки, Парма	2.50
пл. юн. Катря Слабодух, Френклін Лейк	2.50
пл. юн. Ігор Ястрембський, Чікаго	2.50
пл. юн. Христя Гординська, Ньюарк	2.50
ст. пл. Андрій Козак, Філядельфія	2.00
пл. юн. Володимир і Богдан Цибрівські, Люівілл	2.00
пл. юн. Христя Чайківська, Юніон	2.00
пл. юн. Андрій Бемко, Кренфорд	1.25
ст. пл. Діяна Процик, Вестмонт	1.00
пл. юн. Ніля Онуферко, Філядельфія	0.50
США разом	**324.40**

КАНАДА:

. Пл. юн. Ірця Дичок подарувала свою нагороду від Пл. Станиці в Торонто, за проєкт відзначки на новацьке "Свято Весни"	10.00
пл. юн. Юрій і Міра Цурковські, Торонто	6.00
ст. пл. Сусанна Темко, Монтреаль	5.00
пл. юн. Ліда і Андрій Кунди, Едмонтон	5.00
ст. пл. Ліда і Люба Сунаки, Монтреаль	5.00
пл. юн. Марта Велигорська, Торонто	4.00
пл. юн. Орест Івашко, Ошава	3.00
пл. юн. Орест Катола, Едмонтон	3.00
пл. юн. Адріяна Багрій, Гамільтон	2.50
пл. юн Лариса Яримович, Торонто	2.50
пл. юн. Тарас Мигаль, Оттава	2.50
пл. юн. Дарія Назарко, Торонто	2.50
пл. сен. Богдан Миндюк, Торонто	2.50
пл. юн. Юрій і Наталка Реви, Торонто	2.50
пл. юн. Рома Роїк, Торонто	2.00
ст. пл. Христя Свергун, Торонто	1.50
пл. юн. Володимир Петрига, Торонто	1.00
пл. юн. Ліда, Солтис, Монтреаль	1.00
ст. пл. Надя Цинцар, Едмонтон	0.50
Канада разом	**62.00**

Усі разом у цьому списку **386.40**

КРЕДИТОВА СПІЛКА

при церкві М.Б.Н.П. в Торонті

278 Bathurst St. **Tel.: 368-4227**

● **Платимо найвищі відсотки від ощадностевих вкладів**

● Уділяємо особисті позики до $5,000.00 на 9% та моргеджеві позики до $50,000.00, на другий моргедж до $20,000.00 на 9½% на перший моргедж на 8½%.

● Усі позики асекуровані до 10,000.00 дол., а ощадностеві вклади та уділи до 2,000.00 дол.

Урядові години: В понеділок, четвер і п'ятницю від год. 10 рано до год. 8 вечора.

У вівторок і середу від 10 рано до 3 по пол.

У суботу від 10 вранці до 12 в полудні.

сл.п. ст. пл. Леся Чайківська

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п.

ЛЕСІ ЧАЙКІВСЬКОЇ

довголітньої юначки, бувшої Кошової в роках 1968/169, а в останньому старшої пластунки Пластової Станиці в Денвер, Колорадо, — подруги і друзі та громадянство Денверу складають $75.00 на 10 передплат "Юнака" для вбогих юначок поза північно-американським континентом, $25.00 на пресовий фонд "В дорогу з юнацтвом" і $29.80 на пресовий фонд "Юнака". Горем прибитій Мамі і Рідні висловлюємо наше глибоке співчуття.

Пластова Станиця, Пластприят
і Громадянство міста Денверу, США

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. пл. сен.

проф. д-ра САВИ НИКИФОРЯКА

колишнього незабутнього зв'язкового 11-го Куреня ім. гетьмана Івана Мазепи в Станіславові, складаю як колишній член цього куреня $25;00 на пресфонд "Юнака" і закликаю всіх колишніх членів цього куреня подібним способом вшанувати світлу пам'ять Покійника.

пл. сен. Володимир Реннер,
Озон Парк, США

В першу болючу річницю смерти нашого улюбленого і незабутнього кузина

бл. п. Ореста, Марка БРУЧКОВСЬКОГО

складаємо 10 дол. на **пресфонд "Юнака"**

Дарія і Олег Антонишин
Торонто, Канада

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.

ВОЛОДИМИРА КАЧМАРСЬКОГО

чоловіка нашої подруги пл. сен.
Ольги Качмарської, складаємо $85.00
з призначенням на пресфонд "Пластового Шляху" $50.00 і на пресфонд "Юнака" $35.00

Членки Куреня УПС-ок
"Ті, що греблі рвуть", США

У пам'ять
бл. п.

КЛИМЕНТИНИ КРУПИ

Мами д-ра Т.Крупи з Трентону, США,
що померла 28. 6. 1972 р. в Україні
складаю $15.00 на пресфонд "Юнака"

О. Струк
Ярдвілл, США

Замість квітів на могилу
св. п.

ЮЛІЯНИ БЕЛЕЙ

Мами пл. сен. Дарії Чайковської,
складають $45.00 на пресфонд
пластових журналів

Члени ОП УПС
при Пластовій Станиці
в Лос Анджелес, США

Замість квітів на свіжу могилу
Моєї Дорогої, Незабутньої вчительки
в Школі Українознавства
св. п.

ІВАННИ СКОПЛЯК

складаю на пресовий фонд "Юнака" $10.00

ст. пл. Маруся Іванишин
Клівленд, США

Увага! Увага!
«Юнака» треба не лише **передплачувати**, але й докладно **читати**, до нього **дописувати, приєднувати** йому **передплатників** і збирати **пожертви** на його **пресфонд.**

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ
від 15 листопада 1972 р. до 30 червня 1973 р.

1. Пл. юн. Олександер Підвербецький, Скенектеді, США, 2 дарункові передплати для Сестер Служебниць в Югославії.

2. Пл. сен. Сергій Заполенко, Вашінгтон США, для юначки в Аргентіні.

3. 22-ий Курінь УПЮ-ок, Трентон, США, 3 дарункові передплати, для юначки в Аргентіні і для священика в Римі за два роки.

4. 18-ий Курінь пластунок розвідувачок, Нью-Йорк, США, для юначки у Франції.

5. О. Ярослав Гайманович, Монтреаль, Канада, 3 дарункові передплати для Української Семінарії в Римі, Італія.

6. Гуртки Упю-ів "Пантери", "Ягуари", Трентон, США, 2 дарункові передплати для юнаків у Чехо-Словаччині.

7. Ольга Дівнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині (вшосте)

8. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітройті (восьме).

9. Підтабір УПЮ-ок "Вовча Тропа", США, для юнака в Параґваю

10. Орест Клюфас, Довер, США, для юнака в Римі, Італія, і для юначки в Бразилії.

11. Пл. сен. Володимир Стефанишин, Філядельфія, США, для священика у Бразилії (вдесяте) і для юнака в Англії (вп'яте).

12. Пл. сен. Юрій Цегельський, Філядельфія, США, для учителя в Югославії.

13. Пл. сен. Любомир Колтунюк, Денвер, США, для юнака в Англії для відзначення першої річниці смерти св. п. пл. сен. д-р. Анни Герасимович.

14. Ст. пл. Марта Ліскевич, Воррен, США, для юнака в Параґваю.

15. Ст. пл. Ока і Євген Грицаки, Принстон, США, ст. пл. Рута і пл. юн. Христя Панчуки, Чікаго, США, пл. нов. Мартуся Самотулка, Принстон, США, 4 дарункові передплати для юнаків у Канаді, в пам'ять їх Бабуні св. п. Ольги Слиж.

16. Др- Роман Смик, Кол Сіті, США, для приятеля в Австралії (всьоме).

17. Діти-дітям при Рідній Школі ім. Тараса Шевченка при ЛВУ, Торонто, Канада, для юнацтва при Парохії св. Юрія Переможця в Бразилії — 4 дарункові передплати.

18. Ст. пл. Марія і Олекса Мотилі, Саннісайд, США, для священика в Югославії.

19. Пластова Група, Саскатун, Канада, для священика у Франції.

20. Пл. юн. Марко Фаріон, Клівеленд, США, для юнака в Аргентині.

21. Пл. юн. Всеволод і Ігор Соколики, Торонто, Канада, для юнака в Берії, США.

22. Пластова Станиця, Нью-Гейвен, США, 4 дарункові передплати для юнацтва в Аргентині.

23. Пл. юн. Михайло Мишатин, Парма, США, для юначки в Торонті, Канада.

24. Іван Ґеруляк, Торонто, Канада, для юначки в Торонті за 3 роки.

25. Пл. юн. Роман і Софія Коропецькі, Мурстовн,США, для юначки в Баярд, США.

26. Олег Марушак, Торонто, Канада, для юнака у Торонті за 2 роки.

27. Українська Суспільна Служба у Вінніпезі, Канада, 10 дарункових передплат для юнацтва в Аргентині (вдруге).

28. О. Ярослав Гайманович, Монтреаль, Канада, для юначки в Монтреалі.

29. Пл. сен. Марія Козак, Воррен, США, 2 дарункові передплати за 2 роки, для юнаків у Дітройті, США, і для юначок у Ютиці, США.

30. Д-р В. Кліш, Філядельфія, США 2 дарункові передплати, для приятеля у Франції і для юнака в Філядельфії.

31. Ст. пл. Марта Стельмах, Мельборн, Австралія, для приятеля в Аргентіні.

32. Інж. М. Строкон, Сидней, Австралія, для священика в Югославії.

31. Пл. сен. І. Крупько, Сидней, Австралія, для юнака в Параґваю.

32. Пл. сен. Б. Томашек, Сидней, Австралія, для Сестер Василіянок в Югославії.

33. Софія Поритко, Філядельфія, США, для юнака у Вудсайд, США.

34. Ст. пл. Софія Геврик, Філядельфія, США, для юнака в Параґваю.

35. Пл. юн. Роман Макух, Боффало, США, для юнака в Аргентині.

36. Ольга Якубовська, Боффало, США, для юначки в Аргентині.

37. Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Лесі Чайківської з Денверу, США, подруги, друзі і громадянство склали 10 дарункових передплат для юнацтва у Польщі і Чехо-Словаччині.

Разом 76 нових дарункових передплат.

Останнє наше звідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" з а грудень 1972 р. (ч.12). Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 774 дарункові передплати. За ці передплати ми посилали досі наш журнал "Юнак" зразковим, але незаможним юнакам і юначкам, головно з европейських і південно-американських країн, які бажають регулярно одержувати і читати "Юнака", але самі, на жаль, не спроможні заплатити за нього передплату.

Хто черговий вишле дальші дарункові передплати?

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності у найбільшій і найстаршій кредитівці у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

- **Ощадностеві вклади без права виписувати чеки** — **5½ %**
- **Термінові вклади (більші суми) на 2 і більше років** — **6½ %**

- **Студійні ощадностеві вклади на 7%!**
- **При виплатах уживайте наших чеків!**
- **Даємо позики на догідні сплати!**

Складайте Ваші ощадності у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

Друкарня Київ

виконує всякі друкарські роботи.

Друкуємо
- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає
УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Хто з Вас подорожує

літаком • кораблем • поїздом • автобусом

у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюрі
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada
Ціна: 75 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі
ПЛАЙ

БОРСУК

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

У цьому оголошенні поміщені **зразки відзнак юнацьких гуртків,** які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі **40 різних родів таких відзнак** і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

САЙГАК

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

ЛИС

РИСЬ

Життя в Пласті

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

544 сторін ● багато ілюстрацій ● ціна 6.50 дол.

* **КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!**

* **ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!**

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН